

AUSTRALIJOS LIETUVIYS

DISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

PENKTIEJI METAI

Kaina/Price 1/9

Adelaide, 1952 m. gruodžio/December 6 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 24(110)

Naujieji JAV politikos vadai

Šiandien viso pasaulio spauda mirga Eisenhowerio vardu. Tai būsimas pasaulio politikos vairuotojas, nes išėjus Amerikai iš izoliacinės politikos, nuo jos vadų linijos priklausau tautų ateitis. Generalas Eisenhoweris gimė prieš 61 metus mažame Abileno miestelyje, Kensas valstybėje. Iki 1939 m. Eisenhowerio vardas platesniuose sluoksniuose nežinomas. Bet jau tais metais sutinkame Eisenhowerį karinės misijos patareju prie Commonwealtho Filipinuose. Jis buvo tas nežinomas karys prie gerai žinomo JV štabo viršininko generolo Douglas Mac Arthuro.

Pulkininkas leitenantas Eisenhoweris išvyko iš Manilos 1939 gruodžio mėn. Čia jis atsikyrė su savo vadu, kurį vėl pamatė tik Tokijoje, būdamas JAV štabo viršininkas, 5 žvaigždžių generolas.

Eisenhoweris pirmą karininko laipsnį gavo 1915 metais ir per sekančius dvidešimt keturis metus perėjo ilgą štabo karininko stažą. Jis gali pasigirti buvus pirmųjų motorizuotųjų dalinių pionieriumi, nes 1918 m. organizavo ir vadovavo pirmąjį JAV tankų korpusą. Vėliau baigė generalinio štabo karininkų mokyklą Leavenworthe, Kensas. Kurį laiką jis dirbo karo paminklų komisijoje Paryžiuje. Apie trisdešimtuojuosius metus dirbo pramonės mobilizavimo planavimo skyriuje.

Iki 1940 m. sausio mėn. jis buvo aukšto laipsnio administracijos karys, bet jau 1940 m. buvo pašauktas į rikiuotės tarnybą ir paskirtas į pestininkų dalinius. Pearl Harbor išvakarėse jis grįžo iš manevrų prie San Houston forto, Texase. Už penkių dienų generolas Marshallis skubiai iššaukė jį į Vašingtoną. Jis buvo iškvieistas kaip geriausias Filipinų žinovas, kurie tuo laiku jau buvo kovos laukas.

Eisenhoweriui atvykus Marshallis davė jam tris valandas laiko paruošti gynybos planą Ramiajame vandenyne. Jo patiekta raportas buvo nupieštas juodomis spalvomis. Jis rašė, kad Filipinai privalo būti išlaikyti bet kokia kaina, kad azijatai jokiū būdu nedovanos pasitraukimo ir kad Australija turi būti paversta pagrindine JAV baze Ramiajame vandenyne. Generalas Mar-

shallis, apsvarstęs Eisenhowerio planą ir jį aptaręs, pavedė Eisenhoweriui ruošti karo veiksmų planą Ramiajame vandenyne, reikšdamas jo darbui didžiausią pasitikėjimą.

Čia aiškiai sušvytėjo Eisenhowerio sugebėjimas. Išstius mėnesius jis praleido posėdžiaudamas, išstius dienas ir naktis studijuodamas žemėlapius ir apskaičiavimus, iki buvo paruoštas planas išskirti Šiaurės Afrikoje, o vėliau ir Europoje. Čia Eisenhoweris pasireiškė kaip gabus generalinio štabo karininkas, kariškas administratorius, puikus politikas uniformoje ir ne eilinis taktikas ir strategas.

Vėliau, kada gen. Eisenhoweris buvo paskirtas Europos gynybos pajėgų vadu, diplomatiniai gabumai ypatingai išryškėjo. Jis savo taktu sugebėjo sujungti amerikiečius, britus, prancūzus, danus vieningam Europos gynybos darbui.

Sie visi gabumai tapo apvainikuoti, kada amerikiečiai per rinkimus didele dauguma pareiškė jam didžiausią pasitikėjimą, atiduodami valstybės vairą į jo rankas. Rinkimai baigti; nutilo karštos rinkiminės kalbos, pralaimėjęs kandidatas pasveikino laimėtoją ir iš lėto einama prie ramaus gyvenimo neramiais laikais. Naujajį prezidentą laukia sunkūs darbai: Europa, Artimieji ir Tolymieji Rytai, Afrika, Indo-Kinija, Korėja. Visi kraštai verda, kunkuliuoja ir mūsų demokratijos dvasios žmonių akys nukreiptos į naująjį prezidentą. Kokią politiką kryptį jis paims, ką pasirinkęs bendradarbiais, klausimai, kvaršina politikų ir eilinių piliečių galvas. Rašant šias eilutes telegrafas atnešė žinią apie paskyrimą keletos aukštųjų pareigūnų, jų tarpe valstybės sekretoriaus:

John Foster Dulles — užsienių reikalų.

Charles Erwin Wilson — karo reikalų.

Douglas Mc Kay — vidaus reikalų.

George M. Humphrey — finansų.

Pažymėtina, kad pranešus Kongresui apie paskyrimą Dulles, Wilsono ir Mc Kay, tą paskyrimą sveikino kaip respublikonai taip ir demokratų. Mums, lietuviams, svarbiausia yra už-

sienių reikalai, nes nuo užsienio reikalų ministerio vedamos linijos priklausys ir mūsų naikinamos tautos likimas. Mums atrodo, kad paskyrimas p. Dulles yra vykęs. Ponas Dulles turi ilgą politinį stažą. Jis buvo p. Achesono patarejas Tolimųjų Rytų klausimais apie du metus, todėl yra puikiai susipažinęs su Tol. Rytų problemomis ir Maskvos kombinacijomis užvaldyti pasaulį. Būdamas patareju p. Dulles įsigijo pasaulinį vardą kaip Japonijos taikos sutarties kūrėjas. Per rinkimine kampaniją jis Trumano vedama politika vadino "komunizmo tęsimu". P. Dulles savo politinę karjerą pradėjo 1917 m. prie prezidento Wilsono. 1945 m. jis dalyvavo San Franciske saugumo konferencijoje kaip Amerikos misijos patarejas. Taip pat jo įtaiga JAV ir aliantai pradėjo ofensyvą prieš rusus šaltame kare. J. F. Dulles buvo vienas iš pirmųjų pionierių kartu su G. H. Earle ir kardinolu Spellmanu, kurie spaudoje ir kitomis progomis stengėsi išpėti amerikiečius dėl tarptautinio komunizmo pavojaus.

Dar neturime žinių, kaip priėmė demokratinio pasaulio spauda naujus paskyrimus, tačiau plinta gandy, kad Anglijoje, ypatingai kairiojo sparno darbiečiai, nepatenkinti. Jie bijosi "neapdarinų" veiksmų.

Kad šiandien Amerikos visuomenė palaiko komunizmui pasipriešinimo politiką reikia dėkoti Dulleso drašai. J. F. Dulles išsamiam straipsnyje "Life" gegužės mėn. konstatavo, kad dabartinė politika reikalauja iš tautos milžiniškų lėšų ir didelio pasiaukojimo, tuo pačiu nesuteikdama kraštui vilties gyventi be laisvės praradimo baimės. Tada Dulles reikalavo dinaminės užsienio politikos, kuri sukurtų galingą ir ideališką suvienytą vakarų pasaulį. Jis mano, jog demokratini pasaulis, gerai suorganizuotas, taptų daug kartų galingesnė pajėga, negu Sov. Sąjungos vergų imperija. Jeigu iki šio laiko to nėra, kaltas JAV.

Mes turime pagrindo tikėtis, kad tie žmonės, kurie taip puikiai pažino vergų imperijos užmačius paėmę politikos vairą į savo rankas, sudaužys žmonyją supančius vergijos pančius.

Ministeriu pirmininku konferencija

Šiuo metu Londone vyksta Britų Tautų Bendruomenės ministerių pirmininkų konferencija, kurios tikslas yra paruošti metmenis planui, kuris turėtų svaryti sterlingų ir apskritai, Britų Imperijos ekonomiją pastatyti ant sveikų pagrindų. Britų finansų ministeris Mr. Butler konferencijos pradžioje patiekė savo planą, kuris yra diskusijų pagrindu. Pagal patiektą planą, esą turi būti daroma viskas, kad ekonominė padėtis pasikeistų. Pagrindinės sąlygos esančios, kad (1) atskiri Britų kraštai pirmiausia sutvarko savo tautų ūkių anomalijas; (2) Britų kraštai šito plano išdirbime glaudžiai bendradarbiauja su Europos valstybėmis, nes jų ūkis yra pernelyg artimai susijęs su visu pasauliniu ūkiu; (3) tiek britiški, tiek Europos kraštai turi glaudžiai bendradarbiauti su Amerika, nes be jos bendradarbiavimo bet koks planas negali būti įgyvendintas.

Ts esmės planas remiasi idėja, kad daugumas Britų dominijų savo ūkį bazuoja ant žaliavų ir žemės ūkio produktų gamybos, gi Britai plečia savo pra-

monę. Plano finansavimui tam tikrus dolerių rezervus parūpina Kanada, kuri ir toliau liktų tiek žemės ūkio, tiek ir pramonės kraštu. Kanada iš esmės sutinka parūpinti reikalingus dolerių rezervus, tačiau nori, kad planas būtų pakankamai realus ir galų gale vis dėlto pasiektų reikalingų rezultatų, būtent, privestų prie laisvo svoro sterlingo kotiravimo pasaulinėje rinkoje, kas automatiškai išspręstų ir dolerių problemą.

Abejojama, kad šitam planui be jokių rezervų pritarų Australija, nes jo priėmimas vestų prie jos vis augančios ir stiprėjančios tekstilės pramonės sužlugdymo. Mat, Britai tegia, kad tekstilės pramonė Australijoje tik daro nereikalingą konkurenciją Anglijai ir kad to išvengus, Australija turi savo nuosavos tekstilės pramonės daugiau nebeplėsti. Australijai toks pasiūlymas, žinoma, nelabai priimtinas ir laukiama, kad galų gale vis dėlto bus pasiektas vienoks ar kitoks kompromisas. Konferencija vis dar vyksta.

TĖRA TIK LAIKO KLAUSIMAS

Amerikos Balsas savo transliacijoje iš Europos lapkričio 12 d. perdavė pasikalbėjimą su VLIKO Vykdomosios Tarybos pirmininku K. Žalkausku apie darbą Lietuvos laisvinimo bare, Vykdomosios Tarybos santykius su įvairiais veiksniais, lietuvių bendruomenių įvairiuose kraštuose veiklą, JAV lietuvių indėlį į laisvinimo kovą ir kt. aktualiais klausimais.

Dėl išrinkimo gen. Eisenhowerio JAV prezidentu VT Pirmininkas pareiškė, kad tiek demokratams, tiek respublikonams yra nusistatę prieš totalines diktatūras, žmogaus niekinimą ir jo pagrindinių teisių varžymą. Svarbiausia — abejį pripažįsta Sovietų pavergtos tautos teisę į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą. Taigi, gen. Eisenhowerio laimėjimas yra laidas, kad tas Amerikos žmonių nusistatymas bus tęsimas su nemažesniu ryžtingumu ir atietyje.

Savo žodyje lietuviams pavergtoje Tėvynėje Vykdomosios Tarybos Pirmininkas pažymėjo, kad laisvajame pasaulyje jų vargai ir kančios gerai žinomos, bet mums taip pat žinomos ir jaučiamos laisvojo pasaulio prieš raudonąją tiraniją augančios jėgos. Tėra tik laiko klausimas, kada tos jėgos tars savo sprendžiamąjį žodį šviesesniai pavergtųjų tautų rytojui užtikrinti. Lietuviai tėvynėje paraginti be reikalo nestatyti savo gyvybių pavojun ir taupyti jėgas sprendžiamai valandai.

VLIKAS IR VT PASVEIKINO EISENHOWERI

Gen. Eisenhowerį išrinkus naujuoju JAV prezidentu, jam VLIKO ir Vykdomosios Tarybos vardu buvo pasiūta tokio turinio sveikinimo telegrama: "Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Vykdomosios Tarybos vardu prašome priimti nuširdžiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus eiti Jūsų atsakingas pareigas. Mes tvirtai tikime, kad Jums vadovaujant Sovietų pavergtos tautos atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę, tarp jų ir mūsų tėvynę Lietuvą". Sveikinimą pasirašė mons. M. Krupavičius, VLIKO Pirmininkas, ir K. Žalkauskas, Vykdomosios Tarybos Pirmininkas.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS

Lapkričio 19 — 20 d. buvo jaučiamas žemės drebėjimas Canberroje ir keliose N. S. W. vietovėse.

Namai buvo pajudinti, bet jokių nuostolių nepadarėta.

Tito vizito Londonan paskelbimas sukėlė nepasitenkinimą Anglijos religinėse bendruomenėse, nes Maršalas Tito yra nužudęs daugelį kunigų ir persekioja religiją Jugoslavijoje.

AUSTRALIJA PAVOJUJE

Viename Melbournos susirinkime imigr. min. Mr. Holt pareiškė, kad jis netiki, jog bet koks Australijos užpuolimas galėtų įvykti greičiau kaip 20 — 40 metų laikotarpyje.

Tačiau generolas Benett apgailestavo, kad jis nėra toks didelis optimistas, kaip kad Mr. Holt. Jis galvoja, kad dešimties metų laikotarpyje Australija: atsidurs dideliame pavojuje, nes nežūrint sumuštis japonų ir vokiečių armijos bei nuskandintų laivų, vis dėl to nacionalistinė ir karinga dvasia viešpatuoja šiandien tiek Vokietijoje, tiek Japonijoje.

VOKIEČIAI NEIŠKO KARO NUSIKALTĖLIŲ

Iš Bonnos pranešama, kad vokiečių policijos valdybos atsisakė talkininkauti iš kalėjimų pabėgusių karo nusikaltėlių ieskojime. Nesenai iš Werl kalėjimo pabėgo du vokiečiai karo nusikaltėliai, kuriuos vokiečių policija atsisakė gaudyti. Britų organai griežtai pareikalavo, kad vokiečių policija tokią savo laikyseną pakeistų. Nors oficialiai vokiečių žinybos ir nepaaiškino savo tokio nusistatymo priežasčių, tačiau yra žinoma, kad daugumas dabartinių Vakarų Vokietijos vadų yra nuomonės, jog karo nusikaltėliai turėtų būti tuojau pat iš kalėjimų paleisti, nes jie nusikaltimus darė įsakytai iš aukščiau.

BRITŲ IMIGRANTAI PROTESTUOJA

Britų imigrantai Australijoje daugumoje yra apgyvendinti stovyklose — "hosteliuose", kur jie paprastai gyvena su visomis savo šeimomis ir maitinasi bendroje virtuvėje. Mokestis tose stovyklose esąs labai aukštas ir britai skundžiasi, kad jie mokėdami tokį aukštą tarifą niekad nesugebės susitaupyti pakankamai pinigų, kad nusipirktų savo namus ir iš stovyklų išeitų. Kitas jų nepasitenkinimo šaltinis, tai labai prastai gaminamas ir nepakankamas maistas, už kurį iš jų valstybiniai "hosteliai" taip daug reikalauja užmokėti. Britų imigrantai susiorganizavo į sąjungą ir protesto ženklan atsisakė mokėti bet kokį mokestį tol, kol maistas bus pagerintas ir tarifas sumažintas. Kai ilgesnį laiką mokestis buvo sumokėtas, kai kurių šeimų buvo pareikalauta iš stovyklų išsikraustyti. Joms atsisakius tai šeimas prievarta iškraustyti bandė policija, tačiau kiti imigrantai pradėjo kelti riaušes ir prievarta iškraustyti šeimų nelėdo. Šiuo metu visas klausimas yra sprendžiamas teismo. Pažymėtina, kad australų visuomenė tokiu britų imigrantų elgesiu yra pasipiktinusi.

491 SOVIETŲ DIVIZIJOS

Pranešama, kad Sovietai Europoje ir Azijoje turi nemažiau kaip 491 divizijas. JAV Valstybės Departamentas (Užsienių Reikalų Ministerija) teigia, kad mažiausiai pusė visos Sovietų gamybos yra skiriama karo reikalams. Komunistinės armijos reikiama nuolatinė pavojų laisvajam pasauliui. Europoje šiuo metu yra 129 Sovietų divizijos ir 60 satelitinų kraštų divizijų. Centrinėje Rusijoje — 17 divizijų, Sibire — 35 ir komunistinės Kinijos — 250 divizijų.

Šiaurės Atlanto Pakto karinės pajėgos iki šių metų pabaigos turės apie 27 divizijas ir dar 20 iki 1953 metų pabaigos.

ATOMINĖS ENERGIJOS KONTROLĖ AUSTRALIJOJE

Ministeris Mr. Beale Sidnėjūje paskelbė, kad Australijos vyriausybė patarė sudaryti specialų Atominės Energijos Kontrolės Organą, kuris pradės veikti tuojau, kai tik parlamente bus praveisti reikalingi įstatymai. Šito Organo žinioje bus uranijaus ieškojimas, uranijaus kasimas ir eksploatavimas, moksliniai atominiai tyrinėjimai gynybos ir pramonės prasme. Iš neoficialių, tačiau gerai informuotų šaltinių pranešama, kad artimiausių kelių metų bėgyje Australija atominės bombos pasigaminoti negalės, tačiau atominės energijos įkinkymas pramonės reikalams esąs visiškai įmanomas. Spėjama, kad svarbiausias naujojo Organo uždavinys bus prižiūrėti, kad krašte būtų sudarytos didesnės uranijaus atsargos.

IRAKAS EGIPTO PĖDOMIS?

Ir dar vienas Artimųjų Rytų kraštus — Irakas, atrodo, eina Egipto pėdomis, t.y., militarinės diktatūros keliu. 53 metų generolas Naruddin Mahmud, Regento Emiro Abdull Illah paskirtas ministeriu pirmininku, paskelbė visą eilę diktatoriškų patvarkymų.

AAP korespondentas praneša, kad generolas paleido visas politines partijas, uždarė visus partinius laikraščius ir uždraudė visus politinius mitingus. To pasėkoje automatiškai turėjo nustoti eję penki laikraščiai ir septyni žurnalai.

Kadangi antieuropietiškos demonstracijos siaučia miestuose, visi europiečiai buvo paprašyti be reikalo iš namų nevaikščioti ir tuo būdu neprovokuoti naujų riaušių.

Manoma, kad naujoji vyriausybė stengsis panaikinti monarchiją ir kraštą, kaip ir Egipte, tvarkys, iš esmės reformuodami turtų paskirstymą tarp atskirų socialinių grupių.

* Viešs Londone Pakistano ministeris pirmininkas pareiškė, kad dabartinėje Imperijos ekonominėje konferencijoje Britų imperijos šalys gali pasiekti tampriausią ekonominį bendradarbiavimą.

Be to, jis pareiškė, kad jei UN nenuatars nieko konkretaus dėl Kašmyro, tai jis yra pasiryžęs tuo klausimu kalbėtis su kitų kraštų ministrais.

* Lėktuvų Gamybos Bendrovės Amerikoje pagamino šiais metais 9000 karo lėktuvų.

11 ČEKŲ KOMUNISTŲ NUTEISTI MIRTI

Pragos radijas praneša, kad vienuolika buvusių čekų komunistų vadų, kurių tarpe yra ir buvęs užsienių reikalų ministeris Vladimir Clemetis, už išdavimą buvo nuteisti mirti. Trys kiti kaltinamieji buvo nuteisti kalėti iki gyvos galvos. Visi 14 prisipažino kaltais, prisidami ilgą sąrašą "nuodėmių", kaip išdavimas, šnipinėjimas, sabotazas, Sionizmas, Titoizmas, Trockizmas. Šita "parodomoji" bolševikų byla pasižymi tuo, kad joje pirmą kartą Sovietų istorijoje ir Sionizmas yra priskirtas prie "išdavimų". Įdomu, kad 11 nuteistųjų yra žydai.

Ta proga JAV spauda praneša, kad V. Clementis savo laiku buvo bandęs politinio pabėgėlio teisėmis liktis Amerikoje, tačiau savo neryžtumo pasekmėje vis dėlto grįžo atgal į Pragę ir šiandieną, kaip matome, yra nuteistas mirti.

* Australijos min. pirmininkas Menzies išvyko į Londono Britų Imperijos ekonominę konferenciją. Paskutiniu laiku p. Menzies sirguliuojo, todėl su juo išskrido jo dukterė, kuri prižiūrės tėvą, kad tas nedalyvautų nereikalingose ceremonijose ir nebūtų varginamas nebūtiniais vizitais.

* Komunistų pogrindžio vadas M. Plumbidas buvo suimtas Graikijoje po aštuonių metų slaptymosi.

* Filipinuose atsirado vampyrinė moteris. Ji pagrobusi mažą vaiką trenkė jo galvą į sieną ir paskiau atsikandusi mėsos iš jo veido valgė, kol policija ją suėmė.

Pasaulio lietuviu seklyciose

ARGENTINOJE

* Spalio 19 d. Lietuvių salėje, Avelanedoje, įvyko Argentinos Lietuvių Bendruomenės 2-ųjų metų įsteigimo minėjimas. Jį atidarė ARLB CV pirmininkas Ign. Padvalskis. Kalbėjo — agr. A. Santaras (jis minėjimui ir vadovavo) ir ARLB CV sekretorius L. Sruoga. Sveikino Tautos Fondo pirmininkas J. Čikštas, inž. J. Ramanauskas ir raštu — Lietuvai Išlaisvinti Centras. Meninę dalį atliko Lietuvių Tautinis Ansamblis "Daina", vadovaujamas A. Kuprevičiaus. Ansamblis padainavo keletą lietuviškų dainų ir pašoko kelis tautinius šokius. Be to, Villa Lugano Lietuvių Centro vaikų tautinių šokių grupė, vadovaujama A. Mikėlionienės, pašoko dar "Kalvelę", "Noriu miego", "Suktinį" ir padeklamavo keletą patriotinių eilėraščių.

* Argentinos lietuvių laikraštis "Laiškas", kuria savo spaustuve. Jau nupirkta linotipas. Greitu laiku jį pirk ir kitas mašinas. Kai bus įsigytos visos reikiamos mašinos, bus statomas specialus spaustuvei, knygynui ir kt. reikiamas namas.

* Nepavyko ruso prarasti Lietuvos atstovų tarpt. pašto konferencijoj. Buenos Aires mieste vyksta tarptautinė pašto-telegrafo konferencija, kuri truks iki gruodžio 10 d. Dalyvauja 79 kraštų atstovai. Pažymėtina, jog Sovietai ir šioje konferencijoje mėgino kaip Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovus įregistruoti savo atsiveituosius rusus, bet su tokiais jų planais nesutiko kiti konferencijos dalyviai. Sovietų delegacija gyvena brangiausiame Buenos Aires viešbutyje, Alvear Palace Hotel.

AUSTRIJOJE

* "Neue Zeitung" rašo, kad gen. Eisenhowerį JAV prezidentu išrinkimo progą su kitų tautybių atstovais pasveikino ir lietuviai.

D. BRITANIJOJE

* Harrisonas — DBLS-gos garbės narys. DBLS visuotinis skyrių atstovų suvažiavimas Londone, įvertindamas buv. britų konsulo Vilniuje ir Kaune, Mr. E. J. Harrisono, nuopelnus Lietuvai, vienu balsu nutarė suteikti jam Sąjungos garbės nario vardą. Kaip žinoma, Mr. Harrisonas yra knygos "Lithuania's Fight for Freedom" autorius ir daugelio knygų vertėjas. Dabar gyvena Londone ir yra didelis lietuvių draugas.

* Inž. R. Baublys grįžo iš Socialistų Internacinalo konferencijos Milane, kur, kaip pirmam Lietuvos socialdemokratų partijos delegatui, jam teko ginti mūsų bylą tarptautiniame fronte. Jis tarė žodį į Lietuvą per Am. Balsą ir Romos radiją. Kaip žinoma, Socialistų Internacinalas įsisteigė praėjusiais metais, o šiais metais jį nariais buvo priimtos Baltijos kraštų socialistų partijos.

ty partijos.

J. A. V-se

* Lietuviai žurnalistas rūpinasi, persiorganizavę ir išsirinę naujus vykdomuosius organus, daugiau prisidėję prie Lietuvos bylos gynimo svetimųjų spaudoje. Iš viso įsiregistravo apie 130 žmonių. Lietuvos žurnalistų centro valdybos būstine išrinktas New Yorkas, revizijos komisijos — Čikaga, o garbės teismo — Los Angeles. Ligi gruodžio 1 d. numatyta susirašinėjimo būdu išrinkti 5 asmenų centro valdyba, 3 asmenų — rev. komisija ir taip pat 3 — garbės teismas. Daugiausia lietuvių žurnalistų gyvena JAV-ėse.

KANADOJE

* Kanados min. pirmininkas Louis St. Laurent savo ir viso kabineto vardu atsiuntė per pirm. J. Matulionį KLB krašto valdybai padėką už Kanados vyriausybei perduotą krašto tarybos sveikinimo rezoluciją, kuria buvo pareikštas Kanados lietuvių lojalumas kraštui ir padėka už genocido konvencijos ratifikavimą.

* Lituanistikos institutas rūpinamasi įsteigti ir Kanadoje. Jo statutui paruošti buvo sudaryta komisija iš Dr. M. Anso, mokyto. Gečo ir Dr. Iz. Matusevičiūtės. Projektas jau paruoštas ir netrukus bus vykdomas.

KOLUMBIJOJE

Kaip gyvena tenyščiai lietuviai?

Iš Bogotos pranešama, kad ten gana gražiai išsikūrę lietuviai inteligentai. Bogotoje lietuviai jaučiasi kaip Kaune. Esama apie pusę tuzino profesorių, apie tuziną inžinierių, technikų, mechanikų, agronomų ir prekybininkų. Visi dirba savo profesijos darbą. Paskiausiai kun. N. Saldukas, susipažinęs su dviejų sostinės universitetų dantų medicinos fakultetų dekanais ir juos supažindinęs su Lietuvos universiteto lygiu, taip pat ilgai klabenęs įvairias valdines įstaigas, išsiryšinęs, kad Lietuvos dantų gydytojams būtų pripažinti jų diplomai, o tuo pačiu suteikta praktikos teisė. Dėl to lietuviai tiek lietuvių įkurdinimo komitetui, tiek Kolumbijos vyriausybei yra dėkingi. Tuo būdu dirbti nesuvaržyti savo profesijoje gali visi aštuoni ten esantys gydytojai: V. Gaurisas, P. Totoraitienė, E. Giedraitienė, M. Zelčiūtė-Holeckienė, K. Pikėlingienė, L. Paulėnienė, A. Baccičienė ir K. Tylienė. Visi kiti svetimiečiai iki šiol nėra šiuo reikalu nieko laimėję.

Bogotoje gyveną įkurdinimo komiteto nariai kun. N. Saldukas ir Dr. St. Sirutis kiek galėdami padeda savo tautiečiams patarimais, rekomendacijomis, sutvarko dokumentus ir kt. Bogotos lietuvių kolonija visuomet pamini savo tautos šventes. Daug svetimtaučių ateina į lietuvių pamaldas pasiklausyti melodingų giesmių, giedamų vietinio choro, vedamo D. Liaugminienės.

Gausus lietuvių dalyvavimas pamaldose ir susirinkimuose duoda gražų pavyzdį kolumbiečiams ir svetimtaučiams. Organizicinius darbus atlieka veiklesni apylinkės valdybos nariai, ypač Jazbutienė ir inž. A. Tyhus.

Jėzuitų universiteto mėn. žurnalas "La Revista Javeriana" Bogotoje įsidėjo kun. N. Salduko paruoštą straipsnį apie Lietuvą, kuriame trumpai ir aiškiai išdėstyta visi Lietuvos vargai nuo pat pirmojo rusų okupavimo.

MADAGASKARE

E. Galvanauskui — 70 metų.

* Prof. Ernestui Galvanauskui, buv. Lietuvos ministeriui pirmininkui, Vykdomosios Tarybos pirmininkui, Prekybos Instituto rektoriumi ir žyriam lietuvių tautos veikėjui, lapkričio 20 d. sueina 70 metų. Ir Madagaskare jis pasižymi tokia pat energija ir sumanumu, kaip ir visuose darbuose kitur.

URAGVAJUJE

* Visoje Pietų Amerikoje plačiai žinomas dienraštis "El Dia" serijose "Ką slepia stalininė uždanga?" įsidėjo savo bedradarbio K. Čihiro-Verax net 155 ir 156-jį tešinį, kuriu viename atvaizduojama Baltijos politinė ir strateginė reikšmė apskritai, o kitame — pradėti Grišmanausko "Tolimųjų kvadratu" komentarai. Šio pobūdžio straipsnius "El Dia" spausdina net savo vedamųjų skiltyse.

VOKIETIJOJE

* Lietuvių evangelikų jaunimo laikraščio "Jaunimo ratelis" išleistas naujas numeris (9/10), kuriame įdėta apščių žinių apie jaunimo gyvenimą, ekonominę darbo stovyklą Annaberge ir kt. Vokiečių saugumo daliniam užimant baltų krikščionių studentų sąjungos bendrabutį Hangelare, kur gyvena apie 60 žmonių, jie turėjo ieškoti būsto kitur — ir jį surado už 15 km nuo Bad Godesbergo, kur teko atsiremontuoti seną dvarą. Visas remontas atsiejo apie 200.000 DM. Bendrabutyje gyvena apie 15 lietuvių, tarp studentų — grįžęs iš Australijos Obuolevičius, kuris ruošiasi ekon. diplomui.

* Už lietuvių Vincento Urbonavičiaus pagrobimą Braunschweigo apygardos teismas spalio 24 d. nuteisė SED partijos narį Gustavą Marschallį, 45 m., kilusį iš sovietinės Vokietijos, ir vaistininką Vilfridą Sandigą 36 m., kiekvieną po 3 metus sunkiųjų darbų kalėjimo. Be to, jiems atimtos pilietinės garbės teisės 5 metams. Kaltinamieji britų zonoje, Harzo srityje, gyvenant lietuvių Urbonavičių, kuris prieš tai buvo ištrūkęs iš sovietinio kalėjimo, vienos vokiečių teisėtvarkos tarnybų, klasta nusiviliotoje prieš Sovietų zonas, ten jį primušė ir perdavė Sovietų enkavedistų majorui. Byla buvo paskirta nagrinėti jau birželio 23 d., bet tuomet buvo atidėta papildomoms apklausinėjimams prarasti. Tokių pagrobimo bylų Braunschweigo apygardos teisme jau prieš tai būta trijų.

PAVERGTOJE TEVYNEJE

Berijai sovietinė Lietuva lenkia net Belgiją su Olandija...

S. m. spalio 9 d. "Tiesa" Nr. 241/52 įsidėjo per komunistų partijos 19-ji suvažiavimą Maskvoje pasakytą vyr. Sovietų čekisto Berijos kalbą, kurioje jis pažymėjo, kad "ekonominis ir politinis atžvilgis, o taip pat savo gynybinės galios atžvilgiu Tarybų Sąjunga dabar stipresnė, negu bet kada, ir gali išlaikyti bet kuriuos išmėginimus". Berijai ir "kolūkinė santvarka buvo vienas didžiausių Tarybų valdžios užkariavimų", o Lietuva su kt. Pabaltijo respublikomis ūkiškai net "lenkianti Belgiją su Olandija..." Apie tai Berija žodiškai taip pareiškė: "Nemažiau būdingas yra pavyzdys, kaip sparčiai ūkiniu atžvilgiu vystosi tarybinės Pabaltijo respublikos po to, kai jos įkūrė pas save tarybinę santvarką. Jeigu palyginsime Lietuvos, Latvijos ir Estijos sąjungines respublikas su Norvegija, Olandija ir Belgija, tai pasirodys, kad tarybinės respublikose pramonės vystymosi tempai yra nepalyginti spartesni, negu minėtosse kapitalistinėse Europos valstybėse.

1952 m. pradžioje Lietuvos TSR viršijo prieškarinį pramonės gamybos lygį 2,4 karto, Latvijos TSR — 3,6 karto ir Estijos TSR — 4,1 karto, kai tuo tarpu Norvegija, Olandija ir Belgija iki to laiko tik nežymiai viršijo prieškarinį pramonės produkcijos gamybos lygį, nors tarybinės respublikos išėjo iš karo turėdamos žymiai labiau sugriautą ūkį...

SNIEČKUS KEIKĖ NE TIK EISENHOWERI

Pasirodo, lieuvių tautos išgama Sniečkus kom. partijos 19-toj konferencijoj Maskvoje keikė ne tik vieną Eisenhowerį, pasisakiusį už išlaisvinimą pavergtų Rytų Europos tautų, bet pats dar kartą patvirtino, jog bolševikai okupavo Lietuvą. Apie tai "Tiesoje" (Nr. 241, 1952.10.9), atpasakojant Sniečkaus kalbą, taip rašoma: "...Visos tarybinės liaudies broliškos pagalbos dėka, asmeniškai draugo Stalino pagalbos dėka Lietuvos darbo žmonės iš-

SKIRTINGOS NUOTAIKOS LIETUVOJE IR LATVIJOJE

Viena iš sugrįžusiųjų vokiečių, Lietuvoje gyvenusių tik 1948-49 m., o vėliau, iki grįžtant, Latvijoje, netoli Liepojos tarp kitko, pasakoja: "Kaimuose, iki kolchozų atsiradimo, ūkininkai laikė ūkio darbininkus ir jiems per metus mokėdavo iki 400 rublių. Atsiradus kolchozams ir suvarius j juos visus ūkininkus, kolchozai niekam nemokėjo pinigais. Už darbą žmonės gaudavo tik javų ir tų nevisuomet būdavo, nes kolchozas, atidavęs valstybei prievolę, apmokėjęs skolas MTS už mašinų paskolinimą, pritrūkdavo sėklai.

1948-49 m. pragyvenimo standartas kaimo buvo gana aukštas. Žmonės švaistėsi pinigais ir maisto produktais, nes jų buvo perteklius. Pav., už vieną darbo dieną, kasant pas ūkininką bulves, gaudavau 20 ir daugiau rublių pinigais, visą dieną maitindavo ir dar vakare duodavo 20 kiaušinių ir lašinių.

1950-51 m. iš Latvijos kelis kartus buvau Lietuva aplankiusi. Pragyvenimo standartas buvo visai smukęs: žmonės valgė tik duoną, o ir ta buvo juoda, kaip žemė, neskanė ir su 70% bulvių priemaišų...

Radio aparatų mačiau turint, tačiau žmonės juos slepia, kad neįtarytų klausantis užsienio. Už tai gresia 25 metai Sibiro. "Amerikos Balsas" girdimas. Teko pasiklausyti ir kitų pranešimų vokiečių kalba iš Hamburgio ir Londono. Užsienio radio transliacijos komentuojamos gyvai, bet tik savųjų ratelyje. Naujausias pasaulio žinios tuojau pasklinda po žmones. Paskutiniai įvykiai atidžiai sekami ir daromos savotiškos išvados: karas jau rytoj, ar karas po mėnesio... "Amerikos Balsas" pranešimai labai naudingi, nes duodami savą kalbą, bet per nuobodūs, aiškinant, kas yra bolševizmas. Tai Lietuvoje žinoma ir be "Amerikos Balsas", net kur kas geriau.

Daug komunistų Lietuvoje nebuvo. Visoje apylinkėje galėjo būti 2-5, bet ir tai ne vieši kompartijos nariai, nes tokius tuojau pat likviduodavo partizanai. Partijon žmonės verbuojami visokiais būdais: siūloma geresnis darbas, tarnybos ir paskolos namams statyti. Žmonės partijon nestoja, nenorėdami eiti prieš savo sąžinę, bijodami ateities ir partizanų. Komunistų partijoje 70% yra rusai ir žydai.

Apylinkėse buvo labai daug partizanų. 1950 m. balandžio mėn. Linkimuoje, netoli Skuodo, partizanai buvo išplėšę daug krautuvų ir kelis kolchozus išslavę, tačiau pakeliui šiek tiek ilgiau užtruko ir juos prieš aušrą ant tilto pasitiko milicija ir NKVD. Įvyko il-

trūko iš kapitalizmo priespaudos... Didžioji rusų tauta išgelbėjo lietuvius nuo grėsmės būti fašistinių žmogėdų išnaikintiems...

Deja, dar ir dabar, po tiek metų, Sniečkui neduoda ramybės lietuvių patriotai, kuriuos apšaukia "buržuaziais nacionalistais". Apie juos Sniečkus taip byloja: "Buržuaziniai nacionalistai demaskuoti kaip pikčiausi tautos priešai, užsienio grobikų pakalikai ir ištikimi šunės, parduodantieji savo tautą, savo šalį, galintieji padaryti bet kokį nusikaltimą, kad tik išsaugotų savo klasines privilegijas, vardan teisės išnaudoti darbo žmones, lobti iš jų prakaito..."

Čia Sniečkus greičiausiai neapsižiūrėjo, kad tais žodžiais išplūdo ne ką kitą, o tik pats save, nes jis vienas iš pirmųjų pardavė savo kraštą raudoniesiems okupantams.

Tiems "buržuaziniams nacionalistams" į pagalbą, Sniečkus pasakymu, ateina "jų pakalikai", kurie "mėgina apgaulės būdu pratepti savo pažiūras... Tai daugiausia daroma iškreipiant lietuvių tautos praeitį, idealizuojant feodalinus laikus, idealizuojant XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios vadinamąjį buržuazinį-nacionalistinį judėjimą... Kartu nutyliami gimstantis revoliucinis ir darbininkų judėjimas, jo vaidmuo ir reikšmė lietuvių tautos išsivadavime, revol. judėjimo Rusijoje įtaka, Rusijos darbininkų klases, bolševikų partijos vadovaujantis vaidmuo..."

Tiek Sniečkus, tiek partinės konferencijos ypač smarkiai kritikavo "aukštojo mokslo ministeriją", nes ji "ypač daug klaidų padarė kompleksuodama mūsų aukštųjų mokslų kadrus". Matyti, tarp profesūros dar likę daugiausia "buržuazinių nacionalistų". Taip pat buvo smarkiai išbortos žemės ūkio ir tarybinių ūkių ministerijos už visišką apleidimą melioracijos darbų, taip pat už "blogą rūpinimąsi savo gamyklų poreikiais" — elektros pramonės ministerija, automobilių bei traktorių pramonės ministerija ir visa eilė kitų įstaigų.

gas ir žiaurus susišaudymas, kurio metu žuvo labai daug partizanų.

Man dar gyvenant Paežerių kaime, prie Uplynos, 1948 m. gale, pas šeimininką atėjo penki partizanai iš kurių du pažinau. Jie visi buvo jauni vyrai ir dėvėjo lietuviškas karines uniformas. Tik vienas iš jų buvo vokiečių aviacijos karininko uniforma. Jie, pasitarę tarp savęs lietuviškai, priėjo prie manęs ir pristatė tą aviacijos karininką, sakydami, kad tai mano tautietis. Jis man pristatė kažkokią slapyvardį ir bavarų tarpe pasisakė esąs kilimo nuo Muncheno.

Kiek Lietuvoje didelis ir aktyvus partizanų veikimas, tiek Latvijoje apie tai visiškai nieko negirdėti. Ten ir žmonės sovietams pasyvesni ir labai daug pataikūnų ir išdavikų. Palyginus su Lietuva, Latvijoje yra neįmanoma jokia antibolševikinė veikla. Ten ir jaunimas visų 100% daugiau komunistinis. Vienas iš daugelio pavyzdžių: motina siunčia 15 metų amžiaus sūnų bažnyčioje, gi sūnus atsako: "Tylėk, kapitaliste ir mauke, nes kitu atveju aš tave sutvarkysiu".

Vyriausybė imasi griežčiausių ir rafinučiausių priemonių prieš partizanų. Jei apylinkėje pastebėtas partizaninis veikimas, ta apylinkė užtvindoma šnipais, kontroliuojami visi keliai ir vieškeliai, dieną naktį tikrinami asmenų dokumentai. Yra specialios skrajojantios NKVD kariuomenės dalys, kurios iš nakties apsupa ištisas apylinkes ir kiekvienas, bent kiek įtariamasis ar pagautas atvykęs iš kitos apylinkės, suimamas ir pristatomas kontrolės centrui".

* 1952 metų Nobelio literatūros premija, siekianti 32.000 dolerių, buvo paskirta prancūzų novelistui Francois Mauriac.

* Jugoslavijos spaudos agentūros pranešimu, maršalas Tito vyks Anglijon sekančių metų kovo mėnesį.

* Garsusis fizikas Albertas Einšteinas atsisakė nuo pasiūlymo būti Izraelio valstybės prezidentu.

* Rinkimus Graikijoje laimėjo generalas Papagos, kuris yra 70 metų amžiaus.

Iš 300 vietų naujame parlamente jo partija turės 241 vietą.

* Bijodamas, kad Vakarų Vokietijoje gali pasireikšti specialistų trūkumas, vokiečių valdžios įstaigos sulaukė specialistus, pasirususius vykti Kanadon ir Australijon.

NAUJAUSIOS VYRŲ MADOS!
Harcourt Ltd. ypatingą dėmesį kreipia į europietiškas vyrų madas, kurias patiekia prieinamomis kainomis! Mūsų kostiumai yra siuvami mūsų nuosavoje siuvykloje pirmiausių **EUROPIEČIŲ SIUVĖJŲ**
Jeigu Tamstai reikalingas kostiumas skubiai — atėikite pas mus. Jeigu Tamstai reikalingas kaklaraištis, markškiniai ir t. t. — atėikite pas mus. Naujausių madų sportiški švarkai ir kelnės yra mūsų specialybė! Visos mūsų prekės yra garantuotos — jeigu Jūs jomis nepatenkintas — mes grąžiname Jums pinigus!
HARCOURT Ltd. 71a Rundle Street, Adelaide
Telefonas: W 2640.

JEIGU JUMS REIKALINGAS VERTĖJAS
— pagelbėti pirkinėjantis —
KLAUSKITE KURĮ NORS MUSŲ PARDAVĖJĄ
Jis nurodys Jums Naujųjų Australų Pirkinėjimosi Biurą.
Ten Jums bus suteikta pagalba Jūsų gimtąja kalba
P A S
John Martin and Co Limited
The Big Store ■ Rundle St. Adelaide

Megaw & Hogg 127 King William Street
Adelaide (prieš Town Hall)
Naujieji australai šiuo yra maloniai kviečiami apžiūrėti platų pasirinkimą įvairiausių vartotų baldų. Lovos, spintos, foteliai ir sofos, virtuvės baldai, kilimai, matracai...
ATDARA ŠEŠTADIENIAIS NUO 9 iki 11.30 RYTO

SENSACIJA!

£ 1085. 1/3 depozito
NUOSAVAS NAMAS UŽ £ 400 DEPOZITO
12 įvairių modelių. Kaina nuo £980, Nepriafabrikuota statyba. Vidus neužbaigtas, tik dėtos grindys. Po dokumentų įstatymo namas pastatomas 2-6 savaitių bėgyje Jūsų nuosavame sklype. Statoma visur. Visos informacijos pas firmos įgaliotinį: **J. JABLONSKIS,** 1 Hamilton St., Mont Albert, MELBOURNE Vic. Tel. WX7396 Kreiptis sekmadieniais arba laiškais arba skambinti.

P. S. Nepamirškite apdrausti savo jūdomą ir neįjdomą turtą.

Kariuomenes Svente Adelaideje

L.K. Sajungos "Ramovė" Pietų Australijos skyrius lapkričio 23 d. St. Francis Xavier Katedros salėje suruošė tikrai šaunią Lietuvos Kariuomenės šventę.

Minėjimą atidarė ir trumpą įžangos žodį pasakė S-gos Pirmininkas A. Leveckas. Paskaitą "Lapkričio 23-ji" skaitė V. Petkūnas.

Meninėj daly Adelaidės dramos studijos aktorai V. Ratkevičius padeklamavo J. Mikšto "Kunigaikščių Tėvynėi" ir N. Skidzevičius paskaitė ištrauką iš B. Sruogos "Milžino Paunksmė".

Solistas P. Rūtenis padainavo tris liaudies dainas ir ariją iš operos "Faustas" "Valentino Malda". Ak, tas mielas Rūtenis, Australijos lietuvių "Kipras", kaskart vis šviežias ir tartum galingesnis. Savo stipriu baritonu ir majestotiška laikysena scenoje net publikos kvėpavimą sulaukia. Nebereikalo jis sutinkamas ir išlydimas plojimų audra.

Zita Petkūnaitė, mezo sopranas. Staigmena. Pasirodo, čia pat, šalia mūsų, Adelaideje, gyvena ir muzikos mokyklą lanko. Ne vienas gal pagalvodavome: mūsų operos žvaigždės žengia jau senatvės laipteliais žemyn. Kas beužims jų vietas?

Anava Zita, jauna skaisti merguželė, nors dar ir nedrąsiai, žengia tais pa-

EUROPIETIŠKŲ PRODUKTŲ IŠPARDAVIMAS!

Žymiai sumažintos kainos!
LATVIŠKOS KILKOS
kaina sumažinta
nuo
7/5
iki
6/0

GRIKIŲ KRUOPOS, EUROPIETIŠKOS DEŠROS, DANIŠKI AGURKAI

D. LEONI

80 Gouger St., ADELAIDE
Prie pat centrinio turgaus

EUROPIEČIAI PERKA PAS EUROPIEČIUS!

čiais scenos laipteliais aukštyn. Tai buvo jos pirmas viešas debiutas lietuviškai publikai. "Pasvarcyk ancelą" ir "Oj kas" nuskambėjo tikrai sultingai. Na, ir triukšmo salėje sukėlė.

Negalima būtų teigti, kad jos pirmame pasirodyme nebūtų trūkumų. Pirmoje dainoje, pradžioje, buvo ryškūs balso vibravimas. Antra daina nebuvo reikiama išmokyta, nes buvo painiojamos užbaigiamosios kadencijos. Zita Petkūnaitė turi sodrų, plačios skalės, mezo-sopraną. Apdovanota muzikalumu, gera tarėna (l) ir gera scenine išvaizda.

Jeigu šioje salėje būtų sėdėjęs a.a. kaunainikas Vaižgantas, tas deimantūku medžiotojas jaunimo tarpe, su džiaugsmo ašara ant žilo blakstieno, tikrai būtų užšokęs ant scenos ir Zitą pabučiavęs. Jos tėveliams garbė, mūsų jaunimui pavyzdys, o mums džiaugsmo akimirka.

Muziko J. Zdanavičiaus aštuoniukė (atsiprašau už išsireiškimą, čia gi ne sportas), Dvigubas mišrių balsų kvartetas, kaip ir ne kartą, meistriskai išpildė keturias liaudies dainas. Vienai iš jų taktininku solistas P. Rūtenis. Šis mažas chorelis p. Zdanavičiaus rankose skamba tartum kokis instrumentas. Atrodo, bereikia tik spaudyti klavišus, o balsai jau nepameluos ir pasieks mūsų poirdžius. Laukiame iš mielių dainininkų didesnio repertuaro.

Tautinių šokių grupė, vadovaujama V. Ratkevičiaus, scenoje sukėlė vėjus. Netiesa, nesubodo dar mums margašpalviai kikiškai, žiurštai ir raštuotos juostos. Nenusibodo ir "žiogeliai".

Štai jums, skaitytojai, tik dalis Adelaidės lietuviško atžalyno. Dauguma jų užaugo užsienyje. Tokia koncerto programa ir didžiausiam skeptikui turėtų atidaryti akis. Lietuva dar gyva! Taip norisi sušukti Maironio žodžiais: Nebeužtvenksi upės bėgimo...

Nenuatausėme, nepasimesime ir neišmirsime mūsų priešų džiaugsmui. Solistams ir dvigubam kvartetui akomponavo garsi Adelaidės pianistė ir didelė lietuvių bičiulė Miss Dorothy Oldham. Tautiniams šokiams grojo akordeonistas L. Karmazinas.

KARŠTOS DISKUSIJOS DĖL KARIUOMENĖS REIKSMĖS

Sambūris "Šviesa" Sydney sk. Kariuomenės šventės dienos išvakarėse š. m. lapkričio 22 d. suruošė paskaitą tema: "Kariuomenės įtaka Lietuvos ūkiniam ir politiniam gyvenime." Paskaitą skaitė collg. V. Saudargas, tarp kita ko pareiškdamas, kad nepriklausomybės kovoms pasibaigus ir Klaipėdos kraštui prisijungus vėliau Lietuvos Nepriklausomybei iš išorės joks pavojus iki II Pasaulinio karo negresė, tačiau Kariuomenės reikalams buvo skiriama iki 30% biudžeto, kas labai trukdė ūkio kilimui ir neįgijamai atsiliėpė visam Lietuvos gyvenimui.

Diskusijose dalis kalbėtojų prikišo prelegantui, kad jis iškėlęs tik negaty-

vią kariuomenės įtakos pusę, visai nepaminėdamas gerųjų pusių ir dėl to esą tokiu laiku šį paskaitą nevisai tinkanti.

Kiti gi kalbėtojai pareiškė, kad tiesos ieškojimui kiekvienas laikas yra geras ir paskaita visai vietoje, o kritiškas faktų vertinimas iš praeties Lietuvos gyvenimo yra tremtyje naudingas, nes duos tam tikrų pamokų laisvos Lietuvos gyvenimo tvarkyme.

Prelegentas savo baigiamajame žody pareiškė, jog jis laikėsi savo temos rėmų paliesdamas kariuomenės įtaką daugiau ūkiui, gi, įtakos į švietimą ir kitas gyvenimo sritis jis nelietė, nes tai neįėjo į paskaitos temą, nors tose srityse kariuomenės reikšmė, žinoma, buvo kitokia, kaip krašto ūkiui.

Dėl šios p. V. Saudargo paskaitos reagoavo taip pat L. K. savanoris-kūrėjas V. Šliogeris (Sydney), kuris savo viešame laiške Redakcijai tarp kitko sako:

"...prelegentas p. V. Saudargas apvyklė ir papiktino ne tik mane, bet ir didelę daugumą atsilankiusiųjų. Kiek žinome visame kultūringame pasaulyje rengiant bet kokius valstybės, ar kitokių organizacijų ar asmenų minėjimus yra priimta nušviesti jubilijatą objektyviai, iškeliant juo geriausias puses bei pažymint nuveiktus gerus darbus, bet ne niekinti jį.

"Deja, paskaitos prelegentas atsikė nuo šios tradicijos. Savo paskaitoje nerado nieko teigiamo Lietuvos kariuomenės veikloje nei nepriklausomybės kovų laikotarpyje, nei valstybės nepriklausomo gyvenimo 21 metų bėgyje. Visa kariuomenės veikla buvo nušviesta tik iš neigiamos pusės. Teko klausyti keletą tiesiog ižeidžiančių išsireiškimų, niekinančių Lietuvos kariuomenę.

"Prelegentas užmiršo, kad tik deka laiku — 1918 metais — suorganizuotos kariuomenės buvo apginta Lietuvos nepriklausomybė ir vėliau 21 metus išlaikyta nepriklausomybė, nes šiame pasaulyje be jėgos-kariuomenės jokia valstybė neišsilaiko.

"Manau, kad 'Šviesos' Sambūrio skyriaus valdyba galėjo surasti prelegentą ta pačia tema paskaitai, kuris būtų nušviets, kokią reikšmingą įtaką mūsų kariuomenė turėjo valstybės politiniame ir ūkiškame gyvenime.

"Nenoriu tikėti, kad 'Šviesos' Sambūris siektų blogų tikslų, todėl manyčiau, kad sk. valdyba turėtų rasti būdą šios paskaitos žałą atitaisyti."

GEN. EISENHOWERIS PAS PREZ. TRUMANĄ

Gen. Eisenhowerį vieno milijono minia sutiko Vašingtono gatvėse ir kėlė triukšmingas ovacijas. Generalas vyko į Baltuosius Rūmus, kur susitiko prezidentą Trumaną. Nežiūrint ankstesnės aštrios rinkiminės kovos tarp šių dviejų vyrų, abu kalbėjosi labai nuoširdžiai užmiršę visas priešrinkimines kalbas, kuriose viens kitą "nepaprastai garbino".

Prez. Trumanas referavo gen. Eisenhoweriui klausimus, kurie turės būti sprendžiami naujojo prezidento.

Iš jų svarbiausi yra šie:

1. Korėjoje karas turėtų būti užbaigtas, tačiau taika turi būti pasiekta tokiu, kad nepažeistų Amerikos principų ir garbės.

2. Europoje ginčai, kurie aštrėja kiekvieną dieną tarp Prancūzijos ir Vokietijos, turėtų būti vienaip ar kitaip išspręsti.

3. Indo-Kinijoje prancūzai turi didelių pralaimėjimų ir yra per silpni atsispirti komunistams. Taip pat prancūzai reikalauja didesnės pagalbos Šiaurės Afrikoje, kurios jie tikisi gauti iš Jungtinių Amerikos Valstybių.

4. Lotynų Amerikoje nacionalizmas auga kiekvieną dieną. U.S.A. būsimam prezidentui reikia numatyti būsimas pasekmes Pietų Amerikos šalyse įsigalint nacionalizmui.

Vidaus problemas taip pat rodo pakankamai sunkumų, kurie duodasi labai sunkiai išsprendžiami. Vienas iš jų yra dabartinio biudžeto sumažinimas. Prez. Trumanas aiškina, kad tai galima padaryti tik dviem būdais:

1. Sumažinant išlaidas ginklavimuisi, tuo būdu susilpninant Amerikos karinį pajėgumą, kas šiuo metu yra visiškai neparanku Amerikai;

2. Sumažinant išlaidas, skirtas socialiniams reikalams, kas nužemintų krašto standartą ir tuo būdu prieštarautų gen. Eisenhowerio linijai, kurią jis nurodė savo priešrinkiminėse kalbose.

Tuo būdu gen. Eisenhoweris yra pastatomas prieš daugelį problemų kurių išsprendimas gali pasukti pasaulį naujos istorijos linkme.

ISIGYDAMAS LIETUVIO PASA IR TAUTOS FONDO ŽENKLIUKŲ PAREMSI LIETUVOS LAISVINIMO KOVĄ.

Partizanai Kaltinenu apylinkese

1948 — 1951 M.

Gerai oganizuoti.

Nuo 1948 m. gyvendamas Kaltinenu apylinkese, sugrįžusis turėjo ryšių su partizanais, nors tiesioginiai jiems nepriklausė. Jis juos lankydavo stovyklose, o apie juos sužinodavo iš ūkininkų. Apie 1950 m. partizanai ėmė mažėti, bet paskutiniu laiku jų esą dar daugiau, kaip anksčiau. Palyginus su pasakotojui seniau žinomais partizanais apie Žagarę, Kaltinenu partizanai atrodė dar geriau oganizuoti, kas matosi jau ir iš jų aprangos. Jei Žagarėje tik dalis buvo uniformuota, tai dabar jau visi turėjo vienodas uniformas, — su auliniais batais ir lietuviškoms kepurėms. Žiemą — baltus apsiaustus. Pasakotojas pažinojęs apie Kaltinenu keletą tokių grupių, nors jų veiksmuose nedalyvavęs ir nebuvęs liudininku.

Partizanų žygiai.

Sugrįžusis girdėjęs, kad partizanai išverždavo ir į miestelius, užpuldavo milicijos nuovadas, magazinus. 1949 m. į Šilalę atvažiuavęs sunkvežimis su partizanais, apsirėngusiais kaip rusai. Jie įėjo į banką ir, paėmę visus pinigus, išvažiavo.

Sokių vakarėlių Lietuvoje nėra. Jei toks kur rengiamas, tai ateina partizanai ir susirinkusiuosius linksminis išblaško. Visų pirma tą namą, kuriame susirenkama, apsupa, kad niekas neišeitų. Paskui ta proga kolchozų tarnautojus, pirmininkus, sąskaitininkus ir pan. priverčia išsipirkti ir numauna jiems batus ir kelnes. Šitokios akcijos prieš sokių vakarėlius esą labai dažnas reiškinys. Būdamas partizanų Žagarėje, jis pats jose dalyvavęs, o apie Kaltinenu ne vieną kartą buvęs stebėtoju.

Su milicija susitikti tokiais progokytam prieš 4 metus britų Blacpool mieste, kai jam buvo suteiktas to mies- to garbės piliečio vardas. Tada Montgomery, kaip pastebi šveicarų "Die Nation" Nr. 44/52, šalia taikos, kaip siekiamo tikslo, iškėlė dar "patenkamoms padėties" sąvoką. Norint išvengti 3-jo karo — tekty kai kieno galvojimu, rašo dienraštis, "tenkintis dabartine padėtimi", kuri reikštų, kad pvz. Vakarų demokratijos "taikos labui" turėtų sutikti, kaip su nepakeičiamu faktu, su siaučiančia ten priespauda, įvesta vergija ir satelitinų kraštų, kaip Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Vengrija, Čekoslovakia ir Pabaltijo valstybės, įjungimu į Sov. Sąjungą. Bet ar tokios taikos nori Europa? "Ne, mes nenorime tokios "patenkamoms padėties", sudarytos iš baimės, silpnumo, egoizmo ir rezignacijos. Mes norime taikos laisvėje ir solidarume. Tik šiuo keliu gali būti išgelbėtas pasaulis ir visa žmonija", atsako laikraščio vedamuoju E. Schnol leris.

Su milicija susitikti tokiais progokytam prieš 4 metus britų Blacpool mieste, kai jam buvo suteiktas to mies- to garbės piliečio vardas. Tada Montgomery, kaip pastebi šveicarų "Die Nation" Nr. 44/52, šalia taikos, kaip siekiamo tikslo, iškėlė dar "patenkamoms padėties" sąvoką. Norint išvengti 3-jo karo — tekty kai kieno galvojimu, rašo dienraštis, "tenkintis dabartine padėtimi", kuri reikštų, kad pvz. Vakarų demokratijos "taikos labui" turėtų sutikti, kaip su nepakeičiamu faktu, su siaučiančia ten priespauda, įvesta vergija ir satelitinų kraštų, kaip Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Vengrija, Čekoslovakia ir Pabaltijo valstybės, įjungimu į Sov. Sąjungą. Bet ar tokios taikos nori Europa? "Ne, mes nenorime tokios "patenkamoms padėties", sudarytos iš baimės, silpnumo, egoizmo ir rezignacijos. Mes norime taikos laisvėje ir solidarume. Tik šiuo keliu gali būti išgelbėtas pasaulis ir visa žmonija", atsako laikraščio vedamuoju E. Schnol leris.

Su milicija susitikti tokiais progokytam prieš 4 metus britų Blacpool mieste, kai jam buvo suteiktas to mies- to garbės piliečio vardas. Tada Montgomery, kaip pastebi šveicarų "Die Nation" Nr. 44/52, šalia taikos, kaip siekiamo tikslo, iškėlė dar "patenkamoms padėties" sąvoką. Norint išvengti 3-jo karo — tekty kai kieno galvojimu, rašo dienraštis, "tenkintis dabartine padėtimi", kuri reikštų, kad pvz. Vakarų demokratijos "taikos labui" turėtų sutikti, kaip su nepakeičiamu faktu, su siaučiančia ten priespauda, įvesta vergija ir satelitinų kraštų, kaip Lenkija, Rumunija, Bulgarija, Vengrija, Čekoslovakia ir Pabaltijo valstybės, įjungimu į Sov. Sąjungą. Bet ar tokios taikos nori Europa? "Ne, mes nenorime tokios "patenkamoms padėties", sudarytos iš baimės, silpnumo, egoizmo ir rezignacijos. Mes norime taikos laisvėje ir solidarume. Tik šiuo keliu gali būti išgelbėtas pasaulis ir visa žmonija", atsako laikraščio vedamuoju E. Schnol leris.

Spaudos apzvalga

SVEICARŲ SPAUDA MUMS RUPIMOMIS PROBLEMOMIS

Šveicarų "Die Tat" (1952.XI.7.), svarstydamas, kokios ateityje Eisenhoweris laikysis užsienio politikos, ypač dėl pavergtųjų Rytų Europos kraštų, pažymi, kad jis daugiausia buvo išrinktas kaip tik dėl savo užsienio politikos programos. Eisenhoweris ne noris pakartoti 1944 ir 1945 m. padarytų amerikiečių klaidų. Amerikiečių tauta, rašo dienraštis, panoro matyti savo svarbiausiam poste žmogų, kuris, nusikratęs visais Roosevelt eros likučiais, būtų tikras "Amerikos balsas", kuriuo būtų galima tikrai pasitikėti, kurio dešinė žinotų, ką daro kairė. Bi- joti, kad dabar Amerika galinti pasukti izoliacionizmo keliu, nesą ko: Eisenhoweris savo pradėtą Europos gynybos darbą tik dar daugiau sustiprins, net daugiau — jis Europą stiprins daug ryžtingiau, negu tai patiks kai kuriems iš europiečių. Jei nenorės eiti drauge Prancūzija ir Anglija, tada bus stiprinama Vokietija.

Dienraštis būdingu dalyku laiko tai, kad, vos išrinktas prezidentu, Eisenhoweris savo pirmąją kalbą pasakė vėl už "kruozadą dėl laisvės ir teisybės". O tuo jo "karo žygiu" kaip tik reikalaujama taikiu būdu išlaisvinti pavergtas Rytų Europos tautas. Dienraščio nuomone, tai yra pirmasis JAV valstybininkas, kuris aiškiai pasakė, kad jis Europa supranta ne tik vieną Vakarų Europą: tai yra visa Europa, taigi ir Rytų.

"Nurašyti" Rytus? Tas jo pasisakymas laikomas priešingu britų feldmaršalo Montgomery pasisakymui, pasa-

KOMINFORMAS LIKVIDUOJAMAS?

Jugoslavų laikraščio "Borba" žiniomis, Maskva davusi įsakymą kominformo organizacijos centrui (komunistiniam internacionalui) pamažu, nemonstratyviai, likviduoti. Be abejo, tai yra tik nauja Kremliaus taktiška komedija, panaši į tą, kuri buvo Maskvos suvaidinta karo metu. Stalinas, norėdamas Rooseveltą ir Churchillį geriau nuteikti Sovietų naudai ir išgauti iš Vakarų daugiau paramos, tada "kominterna" tariamai panaikino. Savaimė aišku, komunistinis internacionalas pasauliui užgrobtai ir toliau veikė, tad veiks toliau ir "kominformas", raudsamasis po pasaulio valstybių pamatais, nors ir dar labiau pasislėpęs.

Torch Dry Cleaners

EUROPIETIŠKO STILIAUS VALYTOJAI!

PRIĖMIMO PUNKTAI:
17 Pirie St., Adelaide, Magill Rd., Glen Osmond Rd., Unley Rd. ir kitur.

L. L. Tredrea

10 ir 51 CENTRAL MARKET ARCADE, ADELAIDE
Pavasari visi dažome savo namus, palėpes, tvoras.

DAŽAI! DARBO ĮRANKIAI! VINYS, etc.
Pigiausios kai nos mieste!

Visuose reikaluose Jums padeda
JUOZO ŽUKAUSKO
KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA
Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose
Atsakymai į klausimus. + Pasitarnaujama ir korespondenciniu būdu.
Kreiptis:
Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building
160 Castlereagh Street
Sydney Tel.: M4878
Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW
Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney. Tel.: XB4312

AUKŠČIAUSIA KOKYBĖ ir MALONUS PATARNAVIMAS
H. G. Dall
Centrinio Turgaus Arkadoje Nr. 15 Adelaide

MELBOURNIEČIAI!
Sambūris "Šviesa" Melbourne Skyrius rengia Brighton Town Hall NAUJŲ METŲ SUTIKIMO
BALIU
Šokiams gros viena iš geriausių Melbourne kapelių. Socialinės Globos Moterų Draugija laikys turtingą bufetą. Gėrimams licenzija gauta.
Laikas: Š. m. gruodžio 31 d. 8.30 val. vakaro. Važiuoti: Traukiniu iš Flinders St. stoties iki North Brighton, arba tramvajum iš St. Kildos. Pakvietimais prašome malonius tautiečius apsirūpinti iš anksto pas p. P. Dirki, 55 Murray St., Prahran, Vic. arba sekmadieniais prie liet. parapijos bažnyčios.
RENGĖJAI

KATALIKŲ GYVENIMAS

Redaguoja P. Pusdešris

LAUKIANTIEJI IR TROKŠTANTIEJI

Sapnavau, kad skaičiau raštą, kuriame kažkokia įstaiga man praneša, jog pas mane atvažiuoja vyras — mano vyras, kuris man buvo viskas, tačiau kurio eilė metų kai nemačiau ir nežinau kur jis praėjusio karo sukūryje tapo nublokštas. Ir štai, pranešimas, kad jis atvažiuoja. Tas sapnas toks buvo aiškus, kad aš kasdieną einu į uostą, žiūriu į iš laivų išlipančius žmones, tarp veidų įšėkau vieno veido, — mylimo ir begaliniai išsilgto, prie kurio taip noriu priglausti savo veidą ir iš laimės apsisverkti.

Aš nežinau, kada jis atplauks į šį tolimo krašto uostą, nežinau nei laivo vardo, kuris jį turi man atvežti, pagaliau nežinau, ar ir šis, rodos, toks ryškus sapnas neliks tik paprastu sapnu, kuris rūku išsisklaido nuo pirmo atmerkto blakstienų sumirksėjimo. Tačiau ir viso to nežinodama aš žinau, kad aš jo laukiu, kad tas laukimas pavirsta nusivylimu ir kančia, kada akimis palydžiu iš laivo išlipantį paskutinį žmogų, tačiau kiekvienas horizonte pasirodęs naujas laivas savo dūmų juosta vėl atmoja manąją viltį, ir vėl aš einu į uostą. Einu, nes aš laukiu.

Mačiau kino apžvalgoje, kaip vasaros kaitros išdžiovinus upes ir ežerus, Australijos šiaurėje, įšėkdomos vandens atsigeriti, keliauja milžiniškos raguotųjų bandos. Klumpdami ir krisdami gyvuliai breną per įkaitusį smėlį prie tolimų šaltinių, kuriuos tik maža dalis pasiekia, nes dauguma sukniamba ir savo paskutiniuosius džiūstančio kraujo lašais pagirdo taip pat trokštantį tyrų smėlį. Tačiau viltis pavilgyti savo išdžiūvusį liežuvį daugiau teikia jėgų, negu piemenų botagai, ir keldamos dulkių debesį keliauja ištroškusių bandos prie tolimų šaltinių. Prisiminiau, kaip vakar parsinešiau puikių gladijolių, įstaciau jas vazon, bet pamiršau pilti vandens, ir šiandien radau kambaryje jas užtroškusias ir suvytusias. Kas pamiršo pagirdyti tas bandas, kurias ekrane matau mirštant? Kodėl tiek daug pasauly yra trokštančių: vandens, laisvės, laimės, teisingumo, meilės, turtų ir t. t.? K o d ė l ? !

Psalmių knygoje skaičiau žodžius: "Rasok, dangau, iš aukštųjų, ir tegul debesys išlyja teisųjį; teatsiveria žemė ir teisželdo Gelbėtoją." Po to ilgai galvoju. Prisiminiau tuos Senojo Įstatymo laikus, kad žmonija šiais žadžiais

aimanavo laukdama Išganytojo. Tai buvo didžiausias pasaulio laukimas, tai buvo didžiausias troškimas. Iš Dievo siųstų pranašų žodžių žmonėms buvo aišku, jog be Išganytojo nuopelnų dangun nė vienas nepateks. Į ten kelias buvo užverstas didžiuliu Adomo ir Jėvos Gimtosios nuodėmės akmeniu, kurį tik vienas Kristus tegalėjo nuristi nuo angos ir kelią į dangų padaryti laisvą visoms teisiųjų sieloms. Galima įsivaizduoti todėl, kaip Tasai Gelbėtojas turėjo būti laukiamas — Jo laukdami tikintieji kėlė akis į dangų prašydami debesų, kad Jį išlytų, žvalgėsi po žemę, tikrai nežinodami kuri šalis Jį turi išželdyti. Žinoma, ne visi ir tada laukė Išganytojo. Buvo visais laikais tokių, kurie apie Jį nieko nežinojo, o kiti sąmoningai nenorėjo žinoti. Ir koks buvo nustebimas Betlejeus asilo, kuris, priėjęs prie eđžių, vietoj įprasto šieno jose rado paguldytą gimusį Kūdikelį...

Advento laikotarpiu štai vėl baigiasi vieni metai. Metai keisti, taip greitai prabėgę svetimame krašte. Artinasi Kalėdos — Kristaus gimimo šventė, todėl ir mes turime kartu su visa Katalikų Bažnyčia bent šiek tiek pajusti tą didįjį laukimą, tą milžinišką viltį, kurią, laukdami Išganytojo, gyvena Sen. Įstatymo tikintieji. Mes žinome, kad beveik prieš porą tūkstančių metų Tasai Lauktasis Betlejuje gimė, žinome, kad Jo laukusieji sulaukė, tačiau taip pat žinome, kad Jį, Pašvenčiajį Malonę gyvenančių mūsų sielose kiekvienai sunki nuodėmė numarina, ir kad kiekvienoje Išpažinties nuplautoje sieloje Jis vėl gimsta taip pat tyliai, kaip kadaise Betlejuje.

Advento metu paruoškime savo sielų prakartėles, nuplaukime nuo jų nuodėmių purvus ir silpnųjų dulkes, kad Kalėdų rytą gimęs Kristus galėtų ir į jas įžengti Sv. Komunijoje. Tik tada pajusime tikrą šventės nuotaiką, kada Kristus gimimą jausime savo sieloje, ne tik kažkur tolimame Betlejuje.

Adventas yra laikas ne tik laukimo ir pasiruošimo sutikti Kristų, bet taip pat savęs nusigalėjimo, aukos ir gerų darbų. Jeigu sielą pavadinome prakartėle, tai savęs nusigalėjimas ir geri darbai bus tik šiaudai ir skaros, be kurių gimusį Kristų turėsime guldyti savo nors ir švarion sielos prakartėlėn, bet visiškai tuščion. Jei Betlejeus piemenys būtų žinoję, kad jų šėtroje gims dangaus ir žemės Valdovas, tikriausiai jie būtų jį bent savo rūbais iškloję, kad tik Gimusis joje galėtų jaukiai pasijusti. Mes esame laimingesni, nes žinome, kad mummyse Kristus gims tada,

kada su švariomis sielomis prisitartinime prie Dievo Stalo, todėl mes savo sielų prakartėles galime iškloti gerų darbų, aukų ir nusigalėjimų šienų, nes mes žinome, kad jose gims pats Dievas.

O tiek daug progų norint galima rasti savęs nusigalėjimui, aukai ir geriems darbams. Susilaikymas Advento metu nuo mėgstamo valgio, pasnikas, susilaikymas nuo šokių, išgėrimų, rūkymo, kino ir t. t. Selpimas vargšų (o kiek mes turime pagalbos reikalingų savo tautiečių Vokietijoje), aukos kilniems tikslams — Bažnyčiai, 16 Vasario Gimnazijai, lietuviškai katalikiškai spaudai ir t. t. Geri darbai ne tik savo artimesiems ir draugams, bet ypač savo priešams. Gimęs Kristus turi rasti tikrą taiką šeimose, su kaimynais, tarpusavio partijų, organizacijų ir sąjūdžių santykiuose, taiką ir gerą valią visoje pasaulio lietuvių šeimoje, nes tik patys būdami taikingi galime svajoti apie taiką ir ramybę mūsų gimtojoje šalyje ir visame pasauly.

Adventas — Tyruos šaukiančio balsas. Taisykite Viešpaties kelią! Darykite Jo takus tiesius. Kiekvienas šlėnis tebūnie užpiltas, o kiekvienas kalnas ir kalnelis sužemintas; kas kreiva, tebūnie tiesu; kur nelygu, tebūnie lygūs keliai." (Luk. 3, 5-6)

Įspūdingi skaičiai.

Maža, bet veržli ir kūrybinga Indijos katalikų mažuma dėka gaunamos pagalbos iš užsienio, valdžios pašalpos ir mokslapinių sukūrė tokią švietimo organizaciją, kad tik stebėtis tenka. 1951 m. krašte buvo 5533 katal. auklėsimą įstaigos, 4236 pradžios mokyklos su 500.000 mokinių, 567 augštesnės mokyklos su 120.000 mokinių, 474 gimnazijos su 223.000 mokinių ir 45 universitetų kolegijos su 22.374 studentais.

MIRĖ BING CROSBY ŽMONA

Lapkričio 4 d. sulaukus 41 metų mirė dainomis išgarsėjusio kino artisto Bing Crosby žmona Dixie Lee Crosby. Prieš mirtį perėjo į Kat. Bažnyčią ir buvo pakrikščyta.

AVIATORIŲ KELIONĖ Į LURDĄ

Daugiau kaip 5.000 civilinių ir karo lakūnų iš aštuonių valstybių, iš abiejų pusių apsupti 10.000 kiti maldininkai, dalyvavo tarptautinėje šv. kelionėje į Lurdą. Tai buvo USA, Prancūzijos, Anglijos, Kanados, Belgijos, Italijos, Ispanijos ir Olandijos aviatoriai. Eiseną vedė vyriausias prancūzų aviacijos kapelionas Canon Houdayer. Prancūzų aviacijos vyriausią vadą generolą Lecheres kelionėje atstovavo gen. Venot. Iškilmingas gedulingas Mišias už visus žuvusius lakūnus atlikė Belgijos vyr. kapel. Canon Boone.

ATSIVERTĖ MASONŲ MISTRAS

Vienas vadovaujančių katalikybės priešų Filipinuose masonų ložės did. mistras Vincentas Carmore sunkiai susirgęs pasišaukė kunigą ir prieš keturis lūdininkus atsidžadoje masonijos klaidų.

DAIL. T. ZIKARO DARBŲ PARODA

Daugelis mūsų kūrėjų rašytojų ir dailininkų, atsidūrę užjūriuose ir dirbdami sunkiai fabrikuose, sunkios kasdienybės slegiami nebegali tinkamai pasižvesti savo kūrybai. Todėl nenutuostų, kad jų kūrybingumas labai sumažėja arba visai nutyla. Čia noriu pakalbėti apie jauną dailininką — skulptorių, kuris ir sunkiai fabrike dirbdamas nepalūžo ir atliekamam laikui pašvenčia visas savo jėgas ir meninius sugebėjimus dailės kūrybai.

Lapkričio mėn. 2 d. dail. Teisutis Zikaras savo bute Claytone, Melbourne priemiesty, suruošė savo skulptūros darbų parodą. Joje išstatė 11 darbų ir 8 eskizus, padarytus Australijoje. Štai Kristus, pasaulio tamsumos slegiamas, stovi su nusivirusia ant peties galva, bet ryžtingai ir tvirtai laikydamasis ant kojų atlaiko sunkiąją gyvenimo naštą. Ten iš kampo šyposi mažo berniuko galvutė, vaizduojanti juo paties sūnų Gugį. Kiek toliau neryškus žmogaus pavidalas, iš vielių nupintas. Žmogus savo vidine galia pakeičia gyvenimo formas ir visą aplinkumą. Šalia matome moters reljefą, netoliese žvelgia būdingas žmogaus veidas. Kitoje pusėje laukiančioji motina gėdingai ir apsaugojančiai ranka prisidengus. Palyginus skulptoriaus T. Zikaro ankstybesnius kūrinius su Australijoje sukurtais, matome žvnią pažangą.

Dail. T. Zikaras surado naują formų ir susidarė savą kūrybos stilių. Jis eina su gyvenimu. Iš kiekvieno jo kūrinio dvelkia gilus vidinis išgyvenimas. Beveik visi darbai iš gipso. Paskutiniu metu pradėtas vienas darbas ir iš akmens. Dailininkas nuo poilsio ati-

Kur dangoraiziai dangų rezia

Po puikios kelionės ir skanios vakarienės skrendant, mūsų keturmotoris lėktuvas sustojo La Guardia aerodrome New Yorke. Su kiekvienu iš lėktuvo išeinančių atsisveikino šauni "hostess", o už teltelio kitas lėktuvas pareiškė atsiprašė jei kas kam nepatiko (o ištikrųjų buvo puikiausia iš visų kelionių kokias kada teko man patirti) ir palinkėjo malonaus vakaro.

Kai atsidūrėme tarpe tų visų šviesų realybėje, kurios iš lėktuvo atrodė kaip nuostabiųjų brangakmenių puikiausias žaidimas, stačiai pasimetėme. Reikėjo griebtis visokių miesto planų, kad susiorientuoti, kurioje miesto pusėje yra centras. Pagaliau tai čia! Tiek visiems teko girdėti ir skaityti apie New Yorką, kaip ir man pačiai, bet kai tenka vaikščioti tomis gatvėmis, iš tiesu, tas miestas yra net skirtingas nuo amerikoniškųjų, tai ką jau sakyti apie mūsų senus, mielus, tradicinius europietiškus. Vidury miesto, tai kur tik pasiuski, visur užkėlęs galvą nepamatysi namų viršaus, kažin kur prapula debesyse. Tačiau aukščiausias iš visų visame pasaulyje, aukštesnis negu Čeopso piramidė (480 pėdų), pralenkias ir Pizos pasvyrusį bokštą (179 p.) ir Eifelio garsenybę (984 p.) yra vadinama "Empire State Observatories" pastatas — 1472 pėdų aukščio. Galima pasiklysti keliantis vien keltuvais į viršų. Simtas du aukštai, taigi, kai raišai suvenyrines atvirutes stiklinėmis sienomis apsuptame observatorijos viduje, yra juk tas pats, lyg iš lėktuvo žvelgtume žemyn į skubantį miestą. Jūs patys įsivaizduojate, kaip atrodo žmonės, kokie yra automobiliai — tik muselės, tvarkingai išsirikiavusios pilkame miesto gatvių fone.

Ir Popiežius Pijus XII, dar kardinalu būdamas, ir Winstonas Churchillis, ir Indijos Nehru, lygiai kaip dešimtis milijonų visokių tautų kasdinių figūrų, kaip ir aš pati, stebėjo šį vaizdą, kiekvienas savaip susidūmojo, kiekvienas savotiškus įspūdžius išsinešė.

O apačioj kiekviena vitrina kuo nors puošniu ir prašmatniu stengiasi patraukti, ypatingai motery, akis. Ir patraukia! Vieni vitrinų modeliai man daugiausiai patiko, spalvos, stilius — savotiški krintalinai, neperilgos, vis plačios nuo talijos, krentančios lyg kokie vandens šurbliai, ir neaprašysi, tektų tik nupiešti. Įėjau į vidų, nepirkti, tik pasigrožėti. Tuojau prisistatė toks "džentelmenas" ir pakvietė kiek toliau. Ir be jokio mano prašymo, be jokio dargi ženkle, prasidėjo modelių demonstravimas. Man ir be jų buvo tenai užtenkamai ko žvalgytis, be to, žinojau, kad kainos čia ne man, ir vos ne vos išsipaščiau, kad negaištų laiko. Saliūnai buvo pilni motery, ar jos rinkosi sau pirkinius ar tik stebėjo — nesupratau. Miravosi ir miravosi, kiekviena vis ką nors — sunknią, skrybėlę ar brangenybes. Pašėlęs amerikonių išlaidumas!

Kai akys apspoto nuo tų vaizdų, persikėliai į "Greenwich village", taip arti prie miesto centro ir taip toli savo stiliumi. Man priminė gal Kauno senamiestį, gal Vilnių, gal kokį kitą europietišką miesto kampą. Parke sėdėjo užgulę šachmatus visokio tipo miestiečiai, aplinkui tingiai vaikštinėjo moterys su vaikais, ir vaikai čia atrodė tokie paklusnūs, ne taip, kaip kitose vietose, kad stebėjau, už parko matėsi kažkokių stiliaus arka, siaurose gatvėse girdėjosi itališkos serenados, prancūziški romansai, aplinkui sukinejosi spalvotais marškiniais, ilgaplaukiai "artistai", čia pat gatvėje buvo išstatyta paveikslų paroda, girdėjosi visokius kalbų mišinys, senukas negras (matyt, čia esančio Kolumbo Universiteto sargas) vaikštinėjo aplinkui rūmus niūnuodamas kažin kokią melodi-

ją, į nieką nereaguodamas, patenkintas savimi. Keista, man čia pasijautė sekmadienio nuotaika, ir iš tiesų buvo sekmadienis. Tą patį vakarą radio studijų miesto music hall'e stebėjau "You are mine" premjerą su Mario Lanza. Salė yra kolosališka, įrengta lyg koks amfiteatras, o scenoje tai iškilo, tai pasinėrė nauji vaizdai, lyg, sakytumei, debesy plaukioja, taip lengvai ir taip neįprastai, kad akis išplėtusis stebėjau, ar tikrai taip yra, ar man tik akys pavargo. Žinoma, neapsiejo be rinkimų propogandos. Viena baletu artistų dalis buvo paskirta Eisenhoweriui, o kita Stevensonui. Balerinos dangstėsi vėlavėlėmis vienoj pusėj "I like Ike", o kitoj — "I like Adlai", šoko apie plakatus su abiejų kandidatų paveikslais, ir turėjo, matyt, tendencijos paraginti balsuoti, netingėti, nes dažnai amerikoniškai buvo abejingi rinkimams.

Pasirodė John C. Caldwell knyga "The Korea Story". Autorius savo laiką buvo amerikonių pareigūnas Seoule, bet tiek nusivilyje amerikiečių užsienio reikalų tvarkymu, kad, matydamas visą netvarką, savanaudiškumą ir neatšakingumą Korėjos misijoje, pats afsisakė iš pareigų. Knygoje jis plačiai ir išsamiai paduoda duomenis, kiek brangių karo reikmenų, maisto, medicinos dalykų, jie paliko traukdamiis raudoniesiems, o ambasada per radiją tuo tarpu skelbė, kad amerikonių pareigūnai pasilikę savo vietas, atseit, negali būti nei kalbos apie pasitraukimą ir kitoms. Tuo tarpu raudonieji buvo vos 10 mylių nuo Seoulo. Kaigi begalėjo tada gelbėti gen. MacArthuras, jei jis vis buvo priverstas laukti direktyvų apie valstybės departamento "nuodugny padėties išstudijavimą". Jei jis ryžosi gelbėti padėtį bent ten, kur pajėgė, tai tada buvo apkalintintas savo perdidėle iniciatyva... Autorius aiškiai dabar skaitytoji patiekia demokratinio Wašingtono klaidas.

Kada vienoje savo kalbų Eisenhoweris pasakė, kad "Jungtinės Amerikos Valstybės neturi nurimti iki komunistų pavergtos rytų Europos tautos nebus išlaisvintos", tuoj prieš jį šoko dabartinis užsienio politikos vadovas Acheson. Esanti tai tikriausia katastrofa visam pasauliui, agi karas. Vakarai tegu laukia iki pačios pavergtos tautos atsimės nuo Rytų. Ar ne ironija klausytis tokių Amerikos įtakingo politikos kalbų? Taigi, tegu laukia Amerika iki kas jų pačių pašonėje sukurs ugnį ir pradės patiems svilti padai! Tik tenka dirstelėti į Pietų Ameriką — Čilę, kame jų komunistams nuolankus generolas Carlos Ibanez, per prezidentinius rinkimus daugumą balsų gavo...

Ike kalbėjo Al Smith fondo bankiete New Yorke. Klausytojams jis buvo pristatytas kardinalo Spellman. O šis kardinalas amerikoniui yra didelis asmuo, visų žinomas ir gerbiamas, nefir paprasčiausiam tolimiausias miestely. Generolas pasmerkė diskriminaciją imigraciniuose įstatymuose, pasmerkė naudojimąsi stipriojo padėtimi silpniesniajam skriausti, pabrėžė, kad reikia giliai branginti savo laisvę ir nuolat palaikyti viltį pavergtųjų širdyse, ir drąsiai vykdyti augstąją misiją. Čia jis vėl buvo senasis Eisenhoweris, taip kaip tada kai nemanė apie politiką. Savo atsivertimui į amerikonių, kilusius iš svetimų tautų, jis, Dievo akivaizdoje užtikrina savo asmens garbę, kad išrinktas prezidentu, stengsis veikti, kad visas pasaulis būtų laisvas, kad komunizmas būtų išrautas iš mūsų tarpo, ir, primindamas, kad reikia pirmą apsisvalyti namie, atseit Wašingtone, prašė lapkričio 4 d. balsuoti už respublikonus. S. Juškaitė

Kalėdos rugpjutyje

Billy Rose

Rytiniu paštu gavau iš Great Neck, Long Island, sekančio turinio laišką: "Gerbiamas Billy Rose; rugpjūčio mėn. 7 d. Great Neck užmiestyje kažkoks berniukas tarp seno automobilijų laužo surado nepristatytų laišku maišą, kuriame daugiausiai buvo kalėdinių sveikinimų atvirutės, išsiųstos 1947 metais. Laiškai adresatams buvo įteikti sekančią dieną."

Vienas iš tų atrastų laišku buvo adresuotas man — laiškas rašytas mano žmonos, antspauduotas Cleveland, Ohio, 1947m. gruodžio mėn. 19d. Tas laiškas būtų beprasmiš, kol aš nepapasakočiau šį tą apie save.

Ilgai netrukus, po mano vestuvių 1944 metais, buvau pašauktas į kariuomenę ir po 10 mėnesių buvau išvežtas iš Texas į Okinavą. Tuo laiku, kai aš ten nuvykau, karas artėjo prie visiškos pabaigos ir gyvenimas visvien dar buvo bjaurus ir nuobodus. Labai apsidžiaugiau, kai mane gražino atgal ir paleido iš tarnybos 1947 metais.

Dvi dienas prieš Kalėdas aš sugrįžau į Great Neck ir jūs galite įsivaizduoti, kaip aš nusiminiau, kai neradau laukiančios manęs žmonos. Namie radau paliktą jos laišką, kuriame praneša man, kad jos motina serganti ir ji išvažiavusi pas ją į Cleveland. Grįšiant už keletos dienų, jei viskas, žinoma, bus tvarkoj.

Tai buvo netoks mano grįžimas, kokį aš įsivaizdavau ir, kadangi nieko kito nebuvo galima tikėtis ir jos motina neturėjo telefono, aš nusiunčiau jai

Kalėdų sveikinimo telegramą ir paprašiau, kad ji kuo greičiau sugrįžtų. Neuzilgo po Naujų Metų mano žmona parvažiavo namo.

Per tuos tris metus mes susilaukėme sūnaus, gavau puikią tarnybą ir didesniąją dalį užmokėjime už nupirkta namą. Viso to nebūtumėt turėję, jeigu anas žmonos siūstas man laiškas iš Clevelando būtų laiku patekęs į mano rankas.

Tamė laiške, žinote, mano žmona prisipažino, kad ji turinti jau kitą vyrą ir kad man išvykus į kariuomenę ji jautėsi labai vieniša, apleista... Toliau prašė, kad jei ji man jau nebereikalinga, pasakyti atvirai ir ji pilnai prasianti mane...

Ir štai, kada prieš porą savaitių laiškanėsis atnešė man šitą trijų metų senumo laišką, aš stebėjau, koks velnias galėtų jame būti. Stovėdamas verandėje aš jį atplėšiau ir perskaičiau. Ir kai skaičiau jį aš girdėjau žmogą valant kilimus — ir sūnų bedūkstantį antrame aukšte.

Jeigu aš būčiau gavęs tą laišką kai mane paleido iš kariuomenės ir kada aš tuomet buvau karštakošis, aš būčiau viską sugriovęs trumpiausiu įstatiškai leidžiamu laiku, bet dabar, stovėdamas verandėje, aš prisiminiau tuos trejus gražiai kartu praleistus metus ir dar gal būsimus 30 metų, juo labiau, kad ir aš pats nebuvau šventasis.

Vertė Vac. Tamošaitis

AR JAU ĮSIGIJAI LIETUVIO PAŠĄ IR TAUTOS FONDO ŽENKLIUKŲ? JEI NE — KREIPKIS Į SAVO APYLINKĖS VALDYBĄ, SENIUNĄ ARBA RAŠYK TAUTOS FONDO ATSTOVYBEI.

Atominiai skaičiai

Sutrumpintas straipsnelis iš mano paties studijos: "Atominės Energijos Principai."

Visiems teko girdėti apie atominės bombos pasiekus Hirošimą, visi taip pat, iš spaudos, mato, kokį susidomėjimą pasaulis rodo atominiams ginklams, o paskutiniu metu ir atominėi energijai. Ne visiems, tur būt, žinoma, koks "apčiuopiamas" kūnas yra atomas ir koki galimi iš jo energijos kiekiai.

Pagal lordą E. Rutherfordą atomo skersmuo yra 0,000,000,080 cm. Šitokio dydžio atominis "rutuliukas" yra kartu su elektronų apdangalu. Pats atomo branduolys — atomo masė, kuri yra apdangale, yra dar mažesnis su skersmeniu 0,000,000,000,012 cm. Šiame mažutėje branduolėlyje, kuris, vis dėlto, už savo apdangalą yra sunkesnis 1840 kartų, ir koncentruojasi pagrindiniai atomo energijos šaltiniai.

Vienas gramas elemento, vandenilio (dujos) turi 6.10²³ (6 su 23 nuliais) atomų. 6.10²³ yra skaičius, kuris mūsų vaizduotei negali nusakyti savo tikro dydžio. Jo sąvoką truputį nusako šitoks pavyzdys:

Jeigu būtų įmanoma žemės rutulį apkloti milimetriniu popieriumi ir į kiekvieną mm² langelį padėti po vieną atomą, tai reiktų 1.200 žemės rutulių vieno vandenilio gramo atomams sudėlioti! Jeigu tuos pačius atomus, kaip perlus, suverti ant virvutės, tai tos virvutės ilgio užtektų apvynioti 1.500.000 kartų apie pusiaujį, bet ta virvutė turėtų būti plonesnė už voratinklio giją, nes jai gražiai sulankstyti pakaktų 15 cm² vietos.

Priėmus dėmesin, kad šviesa yra tam tikra masės forma, tai normali elektros lemputė, prie 1/6 ampero, išspinduliuoja masės 0,03 gr per metus. Iš to galima susidaryti vaizdą apie atomo svorį.

Yra žinoma, kad atominio proceso būdu 1 kg uranijaus 235 duoda 25.000.000 kwh energijos šiluminėje formoje. 1 kg vandenilio 180.000.000 kwh tos pačios energijos.

Pavaizduoti naudojamų medžiagų ir gaunamos energijos santykiams, reikia vėl kalbėti pavyzdžiais.

10 milijardų kwh yra energijos kiekis, kurį gali per 1 metus pagaminti visos Šveicarijos jėgainės. Jeigu ta visa energija būtų gaunama naudojant anglį, tai būtų reikalinga sudeginti 14 milijardų kg anglies.

Tam pačiam energijos kiekiui gauti atomo skilimo principu reikalinga tik 400 kg uranijaus 235 arba 60 kg vandenilio.

Šiuo metu energija praktiškai galima tik iš uranijaus.

Kitų elementų, kaip tai vandenilio, lytėjus energijos kiekiai išrodyti tik fizikų bandymais. Kiek daugiau laimėjimų šioje srityje yra pasiekta karo pramonėje su vandeniliu (Hydrogenijaus bomba).

Atominės energijos gavimo principas nėra labai komplikotas šių dienų fizikai. Didesnę problemą sudaro technika, fizikos šioje srityje nepasivijusi. Atominė energija atsiranda tada, kai du atomo branduoliai paliečia vienas kitą.

Sudaryti sąlygas, kurios nugalėtų dėl vienodo elektriško apkrovimo, branduolių stumimasi vienas no kito su jėga beveik 50 kg ir pramušti elektronų lukštą, yra technikos reikalas. Iš čia matosi, kodėl atominiai tyrimai yra toli pažengę aukšto technikos lygio kraštuose.

Reikia sutikti, kad atominiai ginklai, o taip pat atominė energija yra didelis dalykas, bet ne nežemiškas, kaip kas bando įsivaizduoti. Prisiminkim, kad bent tuo tarpu, atominė energija yra gaunama šiluminėje formoje, o šita forma pati nelanksčiausia technikoje. Atominė mašina 1.000 kw galingumo yra ne kas kita kaip grafito blokas, maždaug, 2m x 2m x 2m. Gautą iš šios mašinos šiluminę energiją pakeisti kinetine jėga reikalingi neatskiriami palydovai: turbinos, katilai ir kt.

Suprantama todėl pirmojo atominė energija varomo variklio "priverstinas pritaikymas" povandeniniame laive. Paviršutiniškai žiūrint, tai techniškai šuolis žemyn, nes laivas, kokio pobūdžio jis bebūtų, nebus lemiamas ginklas sekančiame kare, bet atominės energijos tyrinėtojams yra pakankamai aišku kad negreitai dar skraidys atominiai lėktuvai, arba važinės atominiai automobiliai.

Baigiant reikia paminėti, kad uranijaus žinomi rezervai yra daugiau riboti negu anglies arba naftos ir kainą nėra taip jau žema, kad leistų šitą paskutinį fizikos laimėjimą pritaikinti plačiam ir kasdieniniam vartojimui.

Gauti 1 kg uranijaus 235, kuris tinka atominėi energijai, reikalinga iškasti apie 1.100 kg rūdos, kurioje būtų mažiau kaip 20% uranijaus-oksido. Šitas kiekis uranijaus rūdos kainuoja 1540 dolerių (USA).

Atrodo, kad anglis, nafta ir kitos gamtos randamos degamos medžiagos nenori lengvai užleisti savo vietos šių dienų technikoje.

J. Pelenauskas

"LIETUVA"

Ir nuo visų pasaulio centrų nusitoliusi Australija jau susilaukė "Lietuvos". "Lietuva" save vadina Politikos Žurnalą ir ją leidžia Patariamoji Lietuvių Grupė, bendradarbiaudama su Laisvosios Europos Komitetu New Yorke. Žurnalo Redakcinę Kolegiją sudaro Juozas Audėnas, Dr. Bronius Nemickis, Vincas Rastenis ir Vytautas Vaitiekūnas. Pirmasis — ėjpos - rugšėjo — numeris turi 96 puslapius ir savyje talpina visą eilę vertingų straipsnių. V. Sidzikauskas rašo apie šių dienų lietuviškas problemas, Dr. Agr. V. Manelis nagrinėja žemės valdymo klausimą išlaisvintoje Lietuvoje, Dr. J. Paplėnas: "Lietuvos socialinės politikos bruožai", J. Lanskoronskis: "Taikos ir karo prielaidos", Jonas Puzinas: "Kalbotyra apie lietuvių protėvyne".

Skyriuje "Apžvalga" yra nagrinėjama "Tarptautinė padėtis", nušviečiami "VLKko darbai", bei apibūdinamos "Patariamoji Lietuvių Grupė" ir Laisvosios Europos Komitetas.

Įdomus skyrius yra "Dokumentai". Čia yra atspausdinta eilė įdomių ir reikšmingų 1917 — 1918 metų dokumentų iš Lietuvos valstybės kurimosi laikotarpio. Atrodo, kad šitas skyrius bus nuolatinis, kas neabejotinai atneš nemažą naudą eilei mūsų laikraštiniukų, mokslininkų, visuomenininkų ir kitoms, kurie susiduria su naujausia Lietuvos istorija, tačiau dažnai negali rasti rimtesnių ir patikimesnių šaltinių. Šitas skyrius neabejotinai čia užkūnė nemažą spragą.

Apskritai, žurnalas daro gerą įspūdį ir yra gražiai aforuotas dail. T. Valiaus užsklandomis ir viršeliu. Pats turinys, bent pirmajame numeryje, yra gal truputį per mažai gyvas, tačiau tai yra labai pavojaingas priekaištas. Politikos žurnalui išlaikyti aukščiausi partinių diferenciacijų niekadus nėra lengva, gi žurnalistinis jo pagyvinimas (gink Dieve, ne "supopuliarinimas") kartais gali tapti ir truputį pavojaingu.

Žinant žurnalo Redakcinės Kolegijos sudėtį ir sprendžiant iš pirmojo jo numerio, atrodo, kad šitas trimėnesinis leidinys tikrai gali išsiplėtoti į įvairias mūsų partines aspiracijas konsoliduojantį vienetą.

LIETUVIŲ KALBOS REIKALU

Bostono "Keleivyje" viena 18 metų lietuvaitė, Elena Bikelūčiūtė, rašo:

"Budama jauna lietuvaitė, ir aš norėčiau pridėti kelius žodžius prie tų, kuriuos parašė "Keleivyje" dėl kalbėjimo lietuviškai namuose. Aš pati esu tikta 18 metų, čia gimusi ir augusi. Kadangi tėvai visuomet kalbėjo su manim lietuviškai, o ne angliškai, tai aš galu nepasigirdama sakyti, kad labai gerai lietuviškai galu kalbėti. Patys "dipukai", kurie atvažiavo iš Lietuvos šiais laikais, mano, kad aš gimiau ir augau Lietuvoje, nes aš kalbu, skaitau ir rašau lietuviškai.

Mano jaunu protu man atrodo, kad tėvai sarmatijas savo gimtos kalbos, todėl ir nemokina vaikų lietuviškai. Žinoma, ne visuomet miestuose yra lietuviškos mokyklos, bet jeigu tėvai nori, tai gali savo vaikus išmokinti kalbėti, skaityti ir rašyti. Jeigu mažai patys temoka, tai nors tiek, kiek moka. Taip ir su manimi buvo. Kiek tėvukas moko, tiek ir mane išmokino.

Kalbų mokėjimas niekam blogo nepadaro. Kuo daugiau moki, tuo pačiam gyvenimas yra geresnis ir įdomesnis. Ypatingai reikia mokėti savo tėvų kalbą.

Aš manau, kad daug motinų ir tėvų ši straipsnelį perskaitys. Aš linkėčiau, kad visi savo vaikus mokintų kalbėti lietuviškai, taip kaip mane tėvai išmokino. Nekuomet aš neužmiršiu tėvų kalbos, ir man yra didelė garbė ir džiaugsmas, kad lietuvių tarpe aš galu kalbėti lietuviškai."

Kaip matome, svarbus klausimas išspręstas labai paprastai ir labai teisingai: jeigu tėvai savo šeimoje kalba su vaikais lietuviškai tai vaikai njekadus savo gimtosios kalbos nepamirš, o jeigu tėvai neprisispažįsta esą lietuviai, tai ko norėti iš vaikų?

Lėktuvas, Loskheed F-94C "Starfire", turi dviejų žmonių įgulą, tačiau pačią didžiausią darbo dalį lėktuvas atlieka savo elektroniniais smegenimis. Lakūnų uždavinys pakilti nuo žemės ir nuskristi į erdvę, kur gali būti priešas lėktuvas. Po to lėktuvo elektroniniai aparatai, "mechaniški smegenys" ima tyrinėti erdvę. Jie pastebi besiantinančią priešas lėktuvą, atkreipia savo lėktuvą į tą pusę ir automatiškai paleidžia raketas, sudėtas lėktuvo nosy.

Grįžtant atgal į bazę, reikia vėl įjungti žmogaus smegenis ir lėktuvą nutupdyti. Jo greitis yra didesnis kaip 600 mylių per valandą. Jis gali pakilti 45.000 pėdų, į stratosferą.

Nepr. Liet

Japonu tradicijos

Juozas Mikštas

JEI AŠ SAKYČIAU

Jeigu aš sakyčiau, kad graži esi — Permaža būtų pasakyta. Juk tu švelni, permatomai šviesi, Ir niekad niekur nematyta.

Tu kaip egzotinė gėlė trapi, Tokia silpna rankoj likimo. Ir nežinia, ką savyje slepi: Ar angelą, ar prakeikimą.

Jeigu aš sakyčiau: "Aš tave myliu" — Permaža būtų pasakyta. Juk tu savuoju mielu veideliu Meni pavasario rytą.

Kuris paliko ten toli, toli, Už dykumų, už vandenynų — Gražių legendų ir dainų šaly, Kur grįžti kelio nieks nežino.

Ir gal todėl užmiršti tap sunku Tave, nors vieną kart pamačius. Tik vieną kart — ir nerimas svaigus Sirdy netelpa, auga, plečias.

Jeigu aš sakyčiau: "Sapnas tu esi" — Norėčiau jį, tik jį sapnuoti. Ir mirčiau jo svajingam ilgesy, Tavo nespejės apdainuoti.

Yallourn, 1952.X 23d.

sumetimais japonė pasitraukia iš tos aplinkumos, automatiškai laikoma atkritusia nuo "gerųjų" moterų. Dėl to Japonijoje labai mažas skaičius laisvos profesijos moterų. Net ir artistės neturi padorių japonų akyse aureolės. Vienintelė meno sritis moteriai labiau palanki laikoma literatūra, nes neatitaukia per daug nuo namų.

Ištekant visa moters praeitis, kokia ji būtų bebuvusi, yra palaidota. Niekas neklausia, kas buvo tavo garbingoji žmona, ką dirbo ir panašiai, kaip niekas neklausia, iš kur gavai stalą arba kitą kokį baldą. Bet visa nelaimė anot rimtų japonų vyrų, kad niekas nenori vesti tų apgedusių japonių mergaičių, kurios bendravo su svetimšaliais ir pasisavinę jų papročius. Ir kaip gyventi su tokia, kuri nemoka padoriai paduoti arbatos, geria Coca-Cola, kramto gumą, kalba neklaustos, reiškia savo pažiūras, žiūri į akis be jokio drovumo, sėdi traukinyje, kai tuo tarpu šalia vyriškis turi stovėti.

Japonai ir toliau pasilieka prie savo senos tradicijos, kad moterys būtų tylios, paklusnios, laikytųsi japonų įprasų elgesio taisyklių, nors vyrai ir šikaudami joms įsakinėja. Tik tokios moterys Japonijoje laikomos tinkamomis šeiminkėmis ir žmonomis.

(Darbininkas)

Juoktis sveika

Žemaitiškai

— Oi, tai gražiai šiandien kunigėlis sakė pamokslą, kad net visa bažnyčia verkė, — pasakojo iš bažnyčios išėjusi davatkėlė savo draugei.

— O apie ką jis kalbėjo? —
— Apie ką! Apie idėją. Tik vieno aš nesupratau ir nesuprantu. Jis visą laiką šaukė: idėja, idėja, tačiau ką idėja, kur idėja, taip ir negalėjau suprasti.

Kelneris ne kapitonas

Pabėgėlis kapitonas gavo kelnerio darbą viename restorane. Kartą prie jo aptarnaujamo staliuko pamatė sėdintį buvusį jo kuopos kareivį. Nepatogu, bet nieko nepadarysi. Eina prie staliuko. Tuo tarpu buvęs kareivis atsistoja.

— Galit sėdėti, — sako buvęs kapitonas.
Buvęs kareivis nustemba.
— Kodėl sėstis, jei turiu reikalo išieiti?

SUABEJOJO

Petrukas, nemokėdamas skaityti, varto gyvulių piešiniais iliustruotą knygą ir vis klausinėja tėvo koks ten gyvulus. Tėvas atsakinėja nę nepažvelgdamas, skaitydamas savo laikraštį. Staiga Petrukas užklausia:

— Tėte, koks čia gyvulus?
— Žuvis, — atsako.
— Bet kaip, tėte, žuvis medžio viršūnėje?
— Girta, nę pati nežino, ką daro.

(Darb.)

Vakariniuose kursuose, New Jersey, jauna klausytoja, vilkinti megztinį labiau aptemtą nei tas būtų reikalinga, buvo iškviesta priešais auditoriją pareikšti savo nuomonę diskutuojama tema. Bet triukšmingi jaunuoliai nedavė jai galimybės tęsti toliau po jos įžanginių žodžių: "Čia yra tiktai du punktai, kuriuos aš norėčiau išskirti..."

Mudu stengėmės nebūti atpažintais kaip jaunavedžiai; ir taip, prieš įeidami į viešbutį, nusikratėm bet kokiais

Mokslo—technikos naujienos

NEPAPRASTAS LAIKRODIS

Danija tuojau turės naują laikrodį tokį gerą, kad danų laikraščiai vadina "aštuntuoju pasaulio stebuklu". Laikrodis bus pranešinis už garsųjį Strasburgo katedros laikrodį, kuris be nurodymo normalaus dienos laiko, rodo savaitės dieną, metų datą, mėnulio atmainas ir duoda kitas astronomines informacijas.

Bet danų laikrodis bus kur kas geresnis. Jis padarys tik keturias dešimtas sekundės klaidą per 300 metų. Palyginti Strasburgo laikrodis nepatikimas, nes jo netikslumas yra 8 pilnos sekundės per 100 metų.

Šis laikrodis bus varomas elektra ir yra danų laikrodininko Jens Olsen'o, kuris mirė 1945 m. dar jo neužbaigęs — viso gyvenimo darbo vaisius. Bet mirdamas paliko užbaigtus brėžinius, kad jo padėjėjui Otto Mortensenui yra įmanoma jį užbaigti.

Laikrodis kaštuos apie 500.000 kronų (70.000 dol.), kurių keturi penktadaliai jau sukelti.

Laikrodis bus užbaigtas ir pastatytas garsioje Kopenhagos miesto rotušėje prieš šiu metų pabaigą.

Jis turi daugiau kaip 14.445 dalis, beveik visos padarytos rankomis. Daugeis dalių turi atsargines, kurias užteks naudoti 3.000 metų. nes kaip Olsen'as apsaikiavo, per tą laiką kai kurios jo dalys nusidėvės.

Vienas iš ratų susiks taip pamažu, kad tik vienas jo apsisukimas reikalaus 25.750 metų. Bet Olsen'as numatė, kad laikrodžio amžius nesieks daugiau kaip 5.600 metų. Ši ypatingai pamažu judanti mechanizmo dalis yra suprojektuota sekt šiaurinės žvaigždės nukrypimpa.

Vieną kartų per metus, Naujųjų Metų vidurnaktį speciali mechanizmo dalis pataisys savaitės dienas ateinančioms metams pagal kalendorių ir rodys teisingai mėnulio atmainas.

Olsen'o meistriškas darbas ištaisys visus pasitaikančius kalendoriaus netikslumus, kurie susidaro įvedant keliamuosius metus, saulės ir mėnulio užtemimus ir esamą padėtį su saule ir mėnuliu.

BOMBONEŠIS B-52

Motery skrybėlaitės taip greit neišėina iš mados, kaip kariniai lėktuvai. Štai, Amerika turi jau net B-70, o tuo tarpu imasi gaminti B-52. Ilgai buvo tyrinėti lėktuvai ir apsisota ties B-52, nes B-36 jau paseno.

B-52 tai yra aštuonių spausminių motorų tolimojo skridimo bombonešis. Šiuo metu Boeing dirbtuvėms jau duotas užsakymas pradėti gaminti naujuosius oro milžinus. Tie lėktuvai turi 8 Pratt ir Whitney J-57 spausminius variklius, kurių bendra jėga yra apie 80.000 arkljo jėgų. Lėktuvas gali pasiekti 600 mylių per val., (senieji B-36 tesiekdavo tik 435 myl.). Sparnų ilgis — 185 pėdos. Lėktuvas gali nešti 10.000 svarų bombų, 10.000 mylių atstume.

B-52 pastatymas kainuos 15 milijonų dolerių. Tokia statyba gali būti tikta individualinė, ne serijinė, ypač, kad tai nę paskutinis modelis, — rūpinamasi dar tobesniu lėktuvu. Tačiau tas darbas nėra lengvas, nes, pav., vien šio lėktuvo brėžinių paruošimas pareikalavo 3 milijonų valandų laiko. B-52 palyginamas su B-36, kaip puikiausias Cadillac su vaikų automobiliu...

JAV TVIRTINASI PRIE ŠIAURĖS, ASIĞALIO

JAV aviacija įsitaisė slaptą oro bazę netoli šiaurės asiğalio. Bazę įrengti buvo sunku. Ji atsiėjo apie 100 mil. dolerių.

Bazė prie asiğalio turi didelės strateginės reikšmės. Iš jos prienami dieji Sovietų pramonės miestai.

Grenlandijoje taipgi sukurta oro bazė, su 3 km ilgio taku lėktuvams. Iš čia iki Maskvos yra 2200 km, iki Leningrado 1900 km ir iki Murmansko 1300 km.

Priėjimas prie Sov. Sąjungos patoginesis iš šiaurės negu iš vakarų ar pietų.

PĄTS LĒKTUVAS RANDA IR PUOLA PRIEŠĄ

JAV aviacijos štabas pranešė apie baigtą statyti naują lėktuvą — naikintoją, į kurį yra sudėti nuostabūs šių laikų išradimai.

English Section

Religious Persecution in Lithuania

The Constitution of the Soviet Union, and also that of the Lithuanian Soviet republic, do not prohibit the holding of religious views. On the contrary, both formally recognize freedom of faith and worship...

Nevertheless, at the same time, they ensure not only freedom but also protection for the spreading of materialistic, atheistic principles and openly anti-religious activities.

As the Communist Party is the deciding factor in the execution of the laws of any state ruled by Communists, and as it is one of its aims to eradicate every manifestation of any religion, one may easily guess how the inevitable conflict in the situation mentioned above is solved practically. Freedom of faith and worship is recognized, but that is all; license to fight that freedom is protected, encouraged, organized and supported by all the means which the party in power and the state itself can muster.

In the very early days of the first Soviet occupation of Lithuania (1940), all political, cultural and religious organizations which have been active in Lithuania up to that time were ordered to stop their activities "until they shall be registered anew with the Ministry of the Interior". Naturally, they never were registered and accordingly they never were empowered to start their activities anew under Communist rule. Likewise in the case of other organizations, all purely religious and religious-cultural activities were eliminated at the same time. All their institutions, premises, libraries, publications, printing shops and other facilities were seized by the Government as "property without owners." All the periodicals, which those organizations formerly published, were discontinued. Most of the premises, libra-

ries, and all the properties belonging to churches were also seized. All books not only those of purely religious character, but even the works of authors known to be persons having religious views, were taken from book shops, public libraries, schools and public institutions. Most privately owned, non-Communist books and other publications — primarily, religious publications — disappeared also after official searches during which the owners were arrested as "enemies of people".

So religious literature disappeared from public life. It almost completely disappeared also from private homes. One could easily perceive that there was no longer left any possibility of printing any word expressing religious ideas. Further, there was left not any possibility of saying such a word publicly, because all public meetings and all the means of the communication of ideas went under the control of the Government and Communist Party, agencies of which neither one permits the use of any facilities for the promoting of the "dope of the people" among their subjects...

The only places where it was still possible to express religious ideas were the churches and the confines of the family circle.

The churches were not closed and worship was not forbidden. But priests were obliged to pay taxes at the highest rate among the entire professional group of citizens. And the churches, as long as they were open for public prayer, were also required to pay unbelievably high taxes. Many parishes were unable to raise the necessary amounts and their churches had to be closed.

Church attendance was not forbidden, but it was soon evident that it was dangerous, at least for persons

even a little advanced in society, such as, for example, teachers, clerks, etc. The officials of the secret policy invited these individuals to their offices for interrogation and asked them not to offer to people any more "such a superstitious example, as attending churches"... If one did not follow that "suggestion", first, he was fired from his job, and then after a few days he "disappeared".

Many priests were arrested, although the percentage of arrested priests was not higher than the percent. of other professionals suffering the same fate. Religious seminaries have had to leave their premises, and, when not formally closed, they were left without any facilities for the continuance of their work. One seminary, Kaunas Seminary, continued its work in private apartments, and resorted to organized oral lessons without textbooks.

Practically all monks and nuns, priests and even bishops were expelled from monasteries or parish and diocese premises, these of course having been nationalized, and were forced to rent rooms in small private houses, all houses larger than approximately 200 sq. yards of floor space having also been nationalized.

Rent for the clergy, as for all "non-working people," was fixed at a rate considerably higher than that for workers.

At the same time anti-religious propaganda was launched full scale. All imaginable forms of smear tactics were used against the churches, especially against the Catholic Church, Lithuania being predominantly Catholic, against the priesthood and against "religious superstition" generally.

In spite of the situation just described, religious life did not completely disappear during the first Soviet occupation in Lithuania (1940-41). It has not disappeared completely even now, after seven years of the second occupation. (Under German Occupation 1941 to 1944 religious activities were also curbed in some ways, but not to any great extent.) As a matter of fact, religious life has gone more and more underground.

Nobody knows how many priests there are still left in Lithuania. Their number is estimated under 200, i.e., less than one-eighth of the pre-war number which was 1,646. Even fewer churches can be used for worship, because of increasingly high taxes or because of the death of priests.

A report from Kaunas, dated fall of 1951, says that only two churches out of the previous 21 are still open for worship in that city, and only one of them is largely attended, because it is a small church in a quiet residential section. The second one, located in the center of the town, is avoided, due to fact that the entrance of this church is directly under observation from the windows of the Communist Party

Office... Some closed churches in Kaunas are already used as warehouses and libraries, etc.

According to another report — from Klaipėda, a port city on the Baltic — the Presbyterian church has been converted partly into storage space, and partly into public baths and a restaurant...

Only one bishop is left in the entire six dioceses of Lithuania. He is about 80 years old. For long time his whereabouts were unknown. There were no indications that he was still carrying on his duties. But a recent report reveals that he was called four times to the Communist Party headquarters and was told to go to Moscow to attend the "Conference of the Churches," which was organized for purposes of Communist propaganda. Also he and other clergy men allegedly were instructed to support the promotion of the "National Lithuanian Catholic Church," which was to sever all ties with the Vatican and condemn its policy... There is still no information available as to whether the Lithuanian clergymen obeyed the order.

Three other bishops were arrested and deported. Their later destiny is unknown. Presumably they are dead. The bishop of Telšiai was arrested in February 1946, and after trial for "ties with foreign spies and diversionists" was condemned to death and executed.

Administrators have been appointed in two dioceses. One of them is canon, the other is a priest without higher clerical rank. It is not known how and by whom they were appointed to office; it is known only that articles supporting Communist policy and signed by them are occasionally printed in a communist publication intended for Lithuanian refugees abroad.

According to the story of one of the Lithuanian sailors who escaped from Lithuania July 15, 1951, taxes imposed for the use of churches for worship are approximately from 4 to 6 thousand rubles in small villages and approximately 9,000 rubles in larger towns. Usually, if taxes are paid in full, they are increased for the next year. (According to the other report the cathedral church of VILNIUS was required to pay 70,000 rubles. It is closed now.) When the people want to arrange a religious procession even around their church, they have to pay 3,000 rubles in extra taxes, and for the procession to the village named Calvary 9,000 rubles.

The people were able to raise such amounts when they still were living on their own land, but since all farms have been collectivized, the payment of church taxes becomes ever more impossible.

Before the Soviet invasion, the people customarily journeyed to church in horse-drawn carriages. Now they have to walk several miles, as nobody owns a horse: all the horses are now under "collective ownership" and can be used only for collective needs under the auspices of the Party...

The following event occurred in a small village, named ŠATEIKIAI, in West Lithuania, (excerpt from the story of the sailor mentioned above):

"It was Easter Sunday, 1951. According to the old tradition, the people were gathered in the church throughout the night. Many wept and many tears flowed, because it seemed to all that God himself died again in our country..."

"But the candles were lighted in the morning, the organ thundered, the priest started to sing the Easter song the rising sun beamed through the bro-

ken windows and the people raised their heads: Christ has risen!

"Suddenly, ugly voices broke into the Easter song. Drunken NKVD men were walking down the length of the church, swinging their rifles and singing their beloved, but among the population detested "Katiusha" song.

The people were shocked, the Easter song broke off...

"Then, one of the NKVD men stood up against the altar, turned toward the people and started to talk in Russian in a drunken voice as he waved his hands:

"Why the hell do you allow the priest to blow the smoke in your eyes? It is harmful to your health! If you want, we will blow at you with the smoke of gunpowder: all your prayers will disappear!

"We will hold for you a special Easter program here! — said the other NKVD man and started to swear and sing again, until the priest knelt down before the altar, and the people walked off, weeping and sighing..."

And there was no more Easter... It seemed as if Christ were being crucified again. And we — all together..."

The story of Easter in ŠATEIKIAI symbolizes what freedom of religion really means in Lithuania under Communist rule...

NEWS BRIEFS FROM BEHIND THE IRON CURTAIN

Wallpaper Instead of Education

The Prague newspaper, "Kvety", on August 7 discussed American book habits as follows:

"To buy a 'progressive library' (Marx, Lenin, Stalin, and other Communist writers) or even to borrow such books from a public library is absolutely impossible in the U. S. Purges of American libraries have been carried out so thoroughly that not a single free library can be found. It looks as if the Yankees throw fits even when they hear the word 'book': it might contain a forbidden idea! An enterprising New York firm has taken advantage of this state of mind and begun to produce what will free dense Americans of all risks: a wallpaper that looks like shelves filled with books. It is decorative, cheap, and one need not read. Most important of all — one need not be afraid."

Runaway Reds

The poor quality of consumer goods is an everyday target of criticism in today's Hungary. A recent escapee gives the following example of the situation:

"At Budapest swimming pools it frequently happens that when people emerge from the water their skin is streaked with color running down from their bathing suits. This is particularly the case with bright red suits. Outraged customers protest to the State stores, but the fact is that once-used bathing suits cannot be returned. The sales people are able to offer only one piece of advice: don't go into the water."

It's Dangerous to be a Librarian

A refugee report from Czechoslovakia describes how Communist "thought control" operates in practice:

"Stephan Janda, 38 year old librarian, was tried on July 18, 1952 by the penal commission of the District National Committee in Tabor because he had lent banned books in spite of the order to refuse such books to borrowers. The books in question were not only political works, but also novels, the themes of which were: the freedom, independence and merit of farmers. The authors of several of these books had been expelled from the Czechoslovak Authors Union as late as 1948, a fact which must have been known to Janda. The librarian was sentenced to four months in jail and the commission forbade him to continue his profession as librarian."

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Director,
Department of Education,
Please send me:

Information about the Evening Classes.....
Free Correspondence Lessons.....
Free Radio Lessons.....

Surname..... Christian Name.....

Address.....

State.....

My native language is -

LOFFLER'S

MOTOR CYCLE RESALES

41 Gouger St., Adelaide, Tel. C 1785

Mes turime virš 100 vartojų motociklų pasirinkimui. Taip pat atstovaujame visas motociklų firmas naujiems modeliams. Mes Jums sutvarkome visus formalumus ir parduodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis. Mūsų "after sales service" (motociklo mechaninė priežiūra po pardavimo) yra geriausia Adelaidėje!

PAS LOFFLERI PIRKTI APSIMOKA!

SYKES FURNITURE STORE

Taupyk svarus
pirkdamas
pas mus

334 Port Road, Hindmarsh

NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
VISOKIARIOPAI PADEDAMA!

Baldai, kilimai
linoleumas
ir kita

LEARN ENGLISH—MOKYKIMES ANGLISKAI

**RADIO PROGRAMME
"FOR NEW AUSTRALIANS"
BROADCAST BY THE AUSTRALIAN BROADCASTING COMMISSION
(Lessons 27-52)**

Saturday, 20th December, 1952.
(Lesson 51A)

Christmas! Paul is helping to decorate the house and he is also learning how to use the verb "to do".

JOHN: Hello, what are you doing, Mary? What's that white stuff on your hands? Flour, isn't it?

MARY: Yes, it's flour. I'm making the Christmas cake, John, and I must go and finish it.

JOHN: What do you want us to do?

MARY: Now that you and Paul are here, I want you all to decorate the room for Christmas. Will you do that for me? There's the red and blue paper, and the silver bells are on the table, over there. Make it look really gay.

Saturday, 27th December, 1952.
(Lesson 52A)

In this lesson Paul learns about the New Year, and a special song we like to sing at New Year's Eve parties.

PAUL: What is "Old Lang Syne"?

MARY: It's an old song from Scotland and we always sing it at midnight on New Year's Eve. It's a song about friends. We remember all our old friends and drink to their health.

**RADIJO PROGRAMA
NAUJIESIEMS AUSTRALAMS
TRANSLIUOJAMA AUSTRALIJOS
TRANSLIACIJŲ KOMISIJOS
(27-52 pamokos)**

Šeštadienis, 1952 m. gruodžio 20 d.
(Pamoka 51)

Kalėdos! Povilas padeda puošti namus, o taip pat mokosi, kaip vartoti veiksmažodį "to do" (veikti, daryti).

JONAS: Alio, ką tu veiki, Maryte? Koks ten baltas daiktas ant tavo rankų? Atrodo miltai, ar ne?

MARYTĖ: Taip, tai miltai. Aš gaminu Kalėdoms pyragaičius, ir turiu eiti juos baigti.

JONAS: O, ką tu norėtum, kad mes padarytume?

MARYTĖ: Kadangi tu ir Povilas esate čia tai aš norėčiau, kad judu išpuštute kambarį Kalėdoms. Ar judu man padėsite? Tenai yra raudoni ir mėlyni popieriaus, o sidabriniai varpeliai yra ten ant stalo. Padarykite taip, kad atrodytų linksma ir gražu.

Šeštadienis, 1952 m. gruodžio 27 d.
(Pamoka 52)

Šioje pamokoje Povilas girdi apie Naujuosius Metus, o taip pat specialią dainą, kurią mes dainuojame sutikdami Naujuosius Metus.

POVILAS: Kas yra "Old Lang Syne"?

MARYTĖ: Tai yra sena škotų daina ir mes visuomet ją dainuojame vidunaktį sutikdami Naujuosius Metus. Tai daina apie draugus. Mes prisimename visus savo senus draugus ir geriamė į jų sveikatą.

BOB: While we sing the song, we stand in a circle and hold hands. The words are a little difficult because they are Scots words:

Should old acquaintance be forgot,
And never brought to mind,
Should old acquaintance be forgot,
And the days of old lang syne.
For old lang syne, my dears,
For old lang syne,
We'll take a cup of kindness yet,
For the sake of old lang syne.

"And so we wish you all very Happy New Year. This is the last of your easy lessons and in the new year your English lesson will be broadcast on Sunday mornings at a quarter to eight. On Saturdays the Easy Lessons will start again.

**HAPPY NEW YEAR
TO YOU ALL!"**

This is only a small part of the Radio Lesson. You can see that it is an easy and entertaining way of learning English.

You can have a Radio Booklet posted to you each month by writing to the Department of Education in the State where you live. The Radio Booklets are free and contain Broadcast Programmes in the form of English lessons.

You may also get information about Continuation Classes and Correspondence Lessons from the Department of Education.

If you listen to a Metropolitan Station, you will hear this broadcast every Saturday at 1.45 p. m. (South Australian Stations at 1.15 p. m.). Country and 6WN Perth broadcast the programme at 7.15 a. m.

Other programmes are broadcast as follows:

Easy Lessons (1-26) Saturday 12.45 p. m. (S. A. 12.15 p. m., W. A. 7 a. m.)

Harder Lessons Sunday 7.45 a. m. (S. A. 7.15 a. m., W. A. 7.45 a. m.)

BOB: Kai mes dainuojame, mes stojame ratu ir susiimame rankomis. Žodžiai šios dainos kiek sunkoki, nes tai škotų žodžiai.

SOME ODD FACTS AND EVENTS

Cow Boats

The skins of cattle, cured, stitched up and inflated with air, are used as primitive river boats in India.

(Leader, England)

LOUIS BRAILLE — BLIND GENIUS

In 1819 a retired French Artillery Captain called Charles Barbier devised a system of "night-writing". With this he hoped soldiers in the front line would be able to communicate by touch-reading and eliminate a risk that even then endangered armies in the field — lights betraying their whereabouts. In clumsiness, though, Barbier's pattern of raised dots rivalled the unwieldy Roman-type relief writing used by the blind themselves.

Among these, young Braille had become a star pupil. He was a child obsessed with an idea. From the beginning he developed a hobby: he explored different methods of relief-writing, searching for shortcuts. He sat awake with this thought at nights, while his schoolmates slept around him. On his school holidays home in Coupvray he sat in the woods and whittled, not sticks, but symbols.

Braille was only fifteen when he hit on the code.

He had finally reduced Barbier's idea to an essence of six raised dots. The key was three colons (: : :), but up-ended vertically. In six or less of these dots there are 63 combinations — enough to codify the whole range of human speech and leave plenty over for number signs, punctuation marks, queries, and brackets. They can be punched with incredible speed in a simple writing frame today by the practised hand of a blind man.

Only a blind man could have discovered a character, so highly variable, which falls so conveniently under the finger. One dot more, and each character would not have met the concise requirement of a single touch. This key is also the basis today of blind music notation, mathematical signs and shorthand.

At first Louis used it for a mere half of his code. But it was the essential half — almost the whole alphabet. It took him seven more years of tinkering and whittling to pack the whole range of signs into this one simple nutshell, gradually shedding the stroke-signs with which he used to fill it out.

By then he had already published one treatise on his method. A standard French grammar for the blind had been printed in it when Louis was 17 — before he had begun to shave.

At 19, Braille was a teacher. He could play the bassoon, cello, piano, violin, organ, all by ear. He taught history, geometry, grammar, geography, algebra, and music.

(Everybody's, Eng.)

Babylon

Tall trees growing 100 feet above the ground were only one of the features of the Hanging Gardens of Babylon. Measuring at ground level over 400 feet by 400 feet, the gardens rose up in tiers supported by walls 22 feet thick; each level was planted with trees, shrubs and flowers from many countries, and all irrigated from the Euphrates by machines worked by slaves. Royal apartments were included too. The gardens were built by Nebuchadnezzar to please his homesick wife from Media.

(Leader, England)

Europietiški portfelų dirbtuvė
V. SAUDARGAS
179 Green Pt. Rd., COMO, N. S. W.
Portfelų kainos pradedant 35/0

KIEKVIENAS LIETUVIS IŠIGYJA LIETUVIO PASĄ IR PERKA TAUTOS FONDO ŽENKLIUKUS.

Specialus mėnesinis IŠPARDAVIMAS

Evans & Clarke
100 Grenfell St.
ADELAIDE Tel. W 2358-9

NAUJI BALDAI:

Vyriškos spintos (gerai įrengtos)	£ 12.10.0
Ažuolinės 4 stalčių komodos	£ 6.19.6
Viengubos lovos su spyruokle	£ 8.19.6
Modernus 4 gabalų miegamojo komplektas	£ 59.19.6

BALDAI NAUJAME STOVYJE

3 gab. "Genoa" saliono komplektas	£ 9.19.6
Stiprios spintos	£ 6.19.6
Ažuolinės spintelės	£ 6.17.6
Virtuvės kėdės nuo	— 0.5.0
Virtuvės stalai nuo	£ 1.2.6

Išsimokėjimui — "Lay-by" — Grynais pas

PIRMAUJANČIUS ADELAIDĖS BALDŲ PIRKLIUS

PIRKITE PAS TUOS,
kurie skelbiai
AUSTRALIJOS LIETUVYJE

Elegancija, kokybė ir taupumas yra mūsų darbo požymiai. Daugelis australų ir visa eilė lietuvių didžiuojasi mūsų siūtais kostiumais. Apsilankykite ir Tamsta į mūsų firmą, kur malonus patarnavimas, europiečių specialistų darbas ir priimanamos kainos Jūsų tikriausiai neapvils.

Esterino Martin
13 PEEL Street, ADELAIDE

J. Kernick
LIMITED
176-180 PORT ROAD,
HINDMARSH, S. A.

**VYRIŠKI IR MOTERIŠKI
RUBAI, SIUVYKLA
PONIOMS IR PONAMS**

**UŽUOLAIDOS IR UŽVALKALAI, ĮVAIRIAUSIOS
MEDŽIAGOS**

**LINOLEUMAI IR KILIMAI, NAMŲ APYVOKOS
REIKMENYS, PUOŠMENYS**

Naudokitės mūsų LAY-BY — tikrai 1 šilingas depozito 1 svare

**EFG, ENGLISH and FOREIGN
BOOKSHOP**

Sydney: 28 Martin Place (ground floor),
Brisbane: AMP Lane off Edwards Street.

Didelis pasirinkimas vokiečių, rusų, prancūzų ir kitomis kalbomis knygų ir žurnalų Reikalaukite mūsų katalogų

Rukykite tabaka

atatin-kanti Jesu asmenini skoni

**LAIMEK
£100 ar daugiau!**
Dalyvauk Leonard Norman'o "RACING QUIZ'e"

Tai visai paprasta! Jus teisrenkate — nei daugiau, nei mažiau — keturis arklis, kurie, Jusu manymu, laimes sėstadienio lenktynes Jusu mieste — Sidnejuje, Brisbaneje arba Melbourne. Surasykite tuos arklis ant swareus popieriaus, pridėkite savo pavardę ir adresą ir, kartu su tussiu pokeliu vieno čia iliustruoto, puikio, tabaku, issiukite adresu: Leonard Norman Racing Quiz, care Macquarie Radio Station (Jusu steite). Ateinanti sėstadieni klausykites Cliff Cary, kuris paaiskins visas detales. Kas gi zino? Gal but £100 ar daugiau bus Jusu.

Platus puikiu musu tabaku pasirinkimas pilnai patenkina visus cigareciu ir pypkiu rukytojus. Jus busite pilnai patenkintas pasirinkus viena is Misdorpo tabaku — o kartu turesite ir Misdorpo kokybes garantija.

Publicitas

Universalus Patarnavimų Biuras
Asmeniniai kreiptis:
153 Hindley St., Adelaide
I aukštasis Tel. LA 4078
Darbo valandos:
12.00 iki 5.00 val. vak. ir iki 11.30
šeštadieniais. Kitu laiku susitarus iš
anksto.
Adresas korespondencijai:
Box 1656M, G. P. O., Adelaide

Vertimai — Perrašiniai —
Reikalų sutvarkymas įstaigose ir
firmose — Spaudos platinimas —
Įvairūs tarpininkavimas. Ligos
draudimas.

TEN PAT GALIMA UZSIPRENU-
MERUOTI, NUSIPIRKTI ARBA
PASISKELBTI IR "AUSTRALI-
JOS LIETUVI" BEI ĮSIGYTI LIETUVIŠKŲ IR KITOMIS KALBOMIS KNYGŲ.

GERIAUSIA DOVANA
— KALĖDOMS —
LIETUVIŠKA KNYGA!
Raudoni batukai — intriguojantis J. Savickio novelės 13/6
Mėnuo, vadinamas medaus — įdomiausia visų Nelės Mazalaitės knyga 22/6
Barono Miunchhauseno nuotykių — kas gi negirdėjo šito garsaus pramušgalvio nuotykių? tik 11/3
Paklydę paukščiai — puikūs mūsų beletristo J. Jankaus 2 tomų romanai. Abu tomai už 43/3
Gabija, vienintelis pasaulyje lietuviškas literatūros žurnalas. Nr. 1 ir 2 po 9/0
Užsisakiusieji knygas gaus per maždaug 6 savaites. Reikalaukite mūsų katalogų!

PUBLICITAS
Visados Jūsų patarnavimui!

VOKISKI ŽURNALAI:
"Neue Illustrierte", savaitraštis, metams prenumerata £3.10.0
"Muenchener Illustrierte", savaitraštis, metams prenumerata £3.10.0
"Revue, die Weltillustrierte", savaitraštis, metams prenumerata £3.10.0
"Der Australische Spiegel", savaitraštis, metams prenumerata £2.5.0
"Der Monat", mėnraštis, metams prenumerata £2.0.0

PUBLICITAS
153, Hindley Street, Adelaide, SA

DOMĖS! DOMĖS!
Rami ir savo artimųjų ateitį žiūrėsi, apsidraudęsi

LIGONIŲ KASOJE
Nuo 1/9 (viengungiui) arba 3/6 (visai šeimai) savaitėje Tamsta tapsi nariu plačiausios apimties Australijos Ligonų Kasoje. Šita Ligonų Kasa yra kooperatinė, taigi, visas pelnas pašalpų formoje grįžta jos nariams. **Pašalpų pavyzdžiai:** Susirgęs, gulėdamas ligoninėje arba gydytojo priežiūroje slaugomas namuose Tamsta gausite savaitinę pašalpą nuo £4.11. 0 iki £14. 0. 0.

Patiekus gydytojų, dantų gydytojų, chirurgų ir kt. sąskaitas Tamsta grynais grąžinama apie 75% visų Jūsų gydymosi išlaidų. Ir kuo ilgesnį laiką Tamsta išbūsi Ligonų Kasos nariu, tuo didesnė gydymosi išlaidų dalis Tamstai bus grąžinta — grynais!

Teirautis pas Autorizuotus Agentus:
PUBLICITAS
153 Hindley St., Adelaide

N. S. Nesvarbu, kur Tamsta gyvena: jokių gydytojų patikrinimų nereikalaujama, jokių amžiaus apribojimų nėra! Rašykite mums ir mes laiškais Tamstą apdrausime nuo ligos.

DEMESIO! DEMESIO!
Melbourne ir toliau gyvenantiems lietuviams!
Norintiems gerai pasisūdyti europietiška amerikoniško stiliaus kostiumus prašome užteiti **JUOZO ALEKNAVIČIAUS** vyriškų ir moteriškų drabužių siuvyklon

28 Block Place, City of Melbourne. Suradimas: Block Place eina iš Little Collin St. tarp Swanson St. ir Elizabeth St.
Telefonas: C 4530

"AUSTRALIA HALL" KAVINĖ
Atdara nuo 9 iki 2 val. ryto
Puikus maistas. Jauki nuotaika. Plokščių muzika. Gera kava ir arbata.

Collegi Angelai Miniotaitei susituokusiai su Waldemar'u Scheffer'u visokeriopos laimės ir sėkmės gyvenimo kelyje linkime.

Sambūris "Šviesa" Sydney skyrius.

A. L. B. Krašto Tarybos Paprastosios Sesijos, įvykstančios 1952 m. gruodžio mėn. 29-31 d.d. Adelaidėje.

DARBU T V A R K A

1. ALB Krašto Tarybos Sesijos atidarymas.
  2. Prezidiumo rinkimai.
  3. Mandatų, sveikinimų — rezoliucijų Komisijų sudarymas.
  4. Sveikinimai (tik raštu).
  5. ALB Centrinų Organų pranešimai: ALB Krašto Valdybos Pirmininko, Išdinko, Garbės Teismo ir Kontrolės Komisijos.
  6. ALB Tautos Fondo Atstovybės pranešimas.
  7. Lietuvių Kultūros Fondo Australijos Apygardos Valdybos pranešimas.
  8. Diskusijos dėl 1952 m. ALB veiklos ir apyskaitos tvirtinimas.
  9. ALB Krašto Valdybos veiklos ir sąmatos 1953 m. priėmimas.
  10. ALB Statuto papildymas bei pakeitimas.
  11. ALB Krašto Valdybos 1953 m. būstinės nustatymas.
  12. ALB Centrinų Organų rinkimai: ALB Krašto Valdybos, ALB Krašto Garbės Teismo ir ALB Krašto Kontrolės Komisijos.
  13. ALB Tarybos Sesijos 1953 m. (vietos) nustatymas.
  14. Einamieji reikalai: a) sveikinimai, pranešimai ir rezoliucijos; b) siūlymai ir sumanymai.
  15. Suvažiavimo uždarymas.
- Pagrindas: ALB Krašto Valdybos prot. Nr. 19, § 1 — 1952 m.
H. KMITAS, Sekretorius
Sydney, 22.11. 1952.

"ŠVIESOS" SUSIRINKIMAS

Sambūris "Šviesa" Sydney sk. š. m. gruodžio mėn. 13 d. Milson's Point Enni Rd. 12-14 kvietčia susirinkimą. Programoje bus svarstomi svarbūs organizaciniai klausimai todėl visų narių dalyvavimas yra būtinas. Po susirinkimo vyks diskusijos tema: "Šviesa" gyvenamojo laiko fone". Referentas collg. Šimkūnas.
Pradžią: 19 val.
Įėjimas tik nariams ir jų svečiams.
Skyriaus Valdyba

Niekuomet nevēlu užsakyti daugelio mėgiamą iliustruotą žurnalą

Karys

Pageidaujantieji gaus pirmuosius šių metų numerius.

KARYS — lietuviškos patriotinės dvasios sparnuotas žodis, visu laiku lietuvių karių gyvenimo, kovų ir darbo veidrodis; **KARYS** — tai mūsų tradicinis vieningos kovos organas su visais Lietuvos priešais nuo 1919 metų.

KARYS — visiems buvusiems kariais nepamainomas dvasios penas. Gi dabartinės Tėvynės tragedijos akivaizdoje esame visi Lietuvos laisvės kariai.

KARIO metinė prenumerata 4 dol. JAV valiuta; pusmečiui — 2 dol.50 ct. Australijoje gyvenantieji prenumeratos mokesčių lengvai gali prisiųsti Money Orderiu.

Tuoju siųsk prenumeratos pinigus šiuo adresu: **KARYS**
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

NAUJIENA MOTERIMS

Du norvegai pagamino perlus iš silkės žvynų. Perlai yra pripildyti kvapalais, kurių kvapas laikosi perluose 3 metus.

DEMESIO! PONIOS ir PONAI!

Mes siuvame amerikoniško stiliaus kostiumus ponios ir ponams. Mūsų europietiškas darbas Tamstų tikriausiai neapvils. Apsilankykite — įsitikinsite.

KAREL SVOBODA
171 Hutt Street, Adelaide, SA

"YE OLD WINE SHOPPE"

Jūsų vyno krautuvės:
189 Wakefield St., Adelaide, SA
ir
26 Gladstone Rd., Prospect, SA
Visų rūšių aukščiausios kokybės vynai. Lygiaverčiai europietiškiems. Flakonais arba buteliuose. Duodamos nuolaidos.

SYDNĖJAUS SKAUTAI BUDI

Paskutiniu laiku Sydnėje skautų veikloje reiškiasi aktyvumas.

Po š. m. lapkričio mėn. 2 d. visoj Australijoje skautų suėgij ir Australijos Rajono Skautų Vadeivės sktn. T. Reizgienės iniciatyvos — pasitarimų, skautės visoj Australijoje vykdys spaudos talką, kuriai vadovauja sktn. E. Laurinaitienė, energingai imdamasi to darbo. Organizuojamas Skautininkų Ramovės steigimas.

Sydnėje skautės pasižadėjo ateiti pagalbon broliams skautams vykstantiems į PAN-PACIFICO JAMBOREE paruošdamos parodėlei eksponatus.

Š. m. lapkričio mėn. 12 d. Sydney Skautų Vietininkija buvo sukvietusi Vietininkijos Štabo, vyr. sktn. ir skautininkų pasitarimą. Šiame pasitarime iš skautininkų tedalyvavo v. s. Dr. V. Kišonas, v. s. Dr. A. Mauragis ir psktn. A. Plūkas, kurie iš savo praktikos ir patyrimo suteikė tikrai svarbių nurodymų ir praktiškų patarimų Jamboree dalyvavime. Šiame pasitarime taip pat dalyvavo ALB Krašto Valdybos pirm. p. J. Vaičaitis, kuris visą laiką aktyviai rūpinasi ir padeda skautų reikaluose.

Jamboree dalyvavimas be materialės paramos iš šalies yra neįmanomas, todėl Tautiečių parama, norint, kad mūsų Trispalvė plevėsuotų kitų tautų tarpe įvykstančioje Pan-Pacific Jamboree yra būtina ir svarbi.

B. Redakcijos pastaba:
Aukos siunčiamos:
Alg. Bučinskas, 82 Flinders Street, Darlinghurst, N. S. W.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA SUSIDOMĖJIMAS AUGA

Per trumpą laiką Leidykla susilaukė pirmojo tūkstančio prenumeratorių. Australijoje taip pat užsakymai plaukia iš visų vietovių. Šiuo tarpu turima 40 prenumeratorių. Kad palengvintume užsakyti enciklopediją, steigiamo atstovybės kiekvienoje lietuvių didesnėje kolonijoje. Atstovybės jau įsteigtos:

MELBOURNE: generalinis atstovas Australijai A. Krausas, 24 Grandview Ave. Maribyrnong, Vic.
L. Baltrūnas, 295 Hodle St. Abbotsford, Vic.

Adelaidėje: P. Lukošius, Box 1665M, G. P. O., Adelaide, S. A.
Geelonge: R. Norvydas, Thompson St., N. Geelong, Vic.

Greit bus įsteigtos atstovybės Sydnėje, Hobarte, Brisbanėje ir Perthe, bei kitose vietovėse.

Neužsisakiusiems nebus spausdinama Enciklopedija. Prašoma nedelsiant ją užsakyti. Tenelieka nei vieno tautiečio, neužsisakiusio Enciklopedijos. Greit bus gauti pasižadėjimai iš Amerikos ir išsintinėti atstovams bei užsisakiusiems. Užsisakiusieji pas generalinį atstovą, gaus iš jo pasižadėjimus, pasirašyti betarpiškai. Vieno tomo kaina £3/7/6. Pirmas tomas pasirodys apie kovo — balandžio mėn. Viso tomo bus 20-24. Per metus pasirodys 3-4 tomai, po 600-640 pusl. gerame popieriuje spausdinti, įrišti su futliaru. Mokama tik pasirodžius tomui. Tad tuoju užsakykite raštu ar asmeniškai.

Generalinis Atstovas Australijai
P. S. Kuriems skaitytojams yra patogiau užsakyti gali siųsti AL Leidyklai, kuri juos perduos generaliniam atstovui.

PARDUODAMAS BARAKAS

nukėlimui, 18 pėdų ilgio, 8,5 pėd. pločio ir 8,5 pėdų aukščio nuo grindų iki lubų. Sienos: išorinės špuntuotų lentų, vidaus — platerio plokščių; lubos — platerio plokščių ir stogas skardos. Kaina tik £100. Sužinoti: 7 Talbot Rd., Croydon Park (Adelaide).

KODĖL MOKĖTI BRANGIAU?

Apsilankykite pas mus ir pirkite drabužius, kurie yra beveik nauji ir aukščiausios kokybės, tačiau teikinauja mažą dalelę naujų rūbų kainos.

Pedler's
3 GOUGER STREET — ADELAIDE — S. A.

HOTEL ANGAS

ANGAS STREET ADELAIDE
(priešais "Australia Hall")
Manager Peter Ardill

* MES RUOŠIAME PRIVAČIUS PASILINKSMINIMUS *
SALTAS ALUTIS, ŠAMPANAS, LIKERIAI — MUSŲ SPECIALYBĖ

Visi gėrimai į Jūsų namus pristatomi veltui.

AUSTRALIJOS LIETUVIO KALENDORIUS 1953 MET.

jau išleistas ir išsiuntinėtas visiems prenumeratoriams. Neprenumeratoriai jį gali gauti AL Leidykloje ir pas visus mūsų atstovus. Kaina 2/0.
AL Leidykla

Liet. Kultūros Fondo Adelaidės sk. š. m. gruodžio 21 d. (sekmadienį) 5 v. po piet Katėdros salėje (Wakefield St.) rengia

POEZIJOS — MUZIKOS POPIETĖ pagal Vlados Prosciūnaitės eskizus: Bachas - Mozartas - Beethovenas - Griegas - Stravinskis

Eskizus skaito Paulius Rūtenis. Apibūdinimai Jono Zdanavičiaus Muzikos iliustracija radijogramo plokštelėmis. — Įėjimas neapmokamas

VYTIES SPORTININKŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. gruodžio 14 d. šv. Juozapo bažnyčios parapijos salėje, tuoj po pamaldų įvyks A. L. S. K. Vytis visuotinis narių susirinkimas. Bus svarstomi svarbūs einamieji reikalai. Visų Klubų narių dalyvavimas būtinas. Kviečiami ir norintieji įstoti į klubą.
Adelaidės L. S. K. Vytis Valdyba

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Adelaidės Apylinkės Valdyba, Krašto Tarybos suvažiavimo pabaigtuvėms ruošia Naujų Metų sutikimą. Smulkiau bus paskelbta sekančiame AL numeryje. Tačiau dabar jau iš anksto pranešame, jog įteiti bus galima tik iš anksto įsigijus pakvietimą. Tuo reikalu reikia kreiptis pas Valdybos Kultūros ir parengimų Vadovą p. V. Stasiškį.

ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

P R A N E Š I M A S

Pranešame lietuvių bendruomenei, jog Adelaidės Apylinkės Valdyba š. m. lapkričio 15 d. šv. Juozapo bažnyčios salėje, dalyvaujant 5 Moterų Sekcijos narėms ir 2 visuomenės atstovams, surūšiavo Rūbų Vajaus metu surinktus rūbus ir avalynę ir padarius atranką pripakavo 4 dėžes, į kurias sudėta viso 551 daiktas, įskaitant 60 porų avalynės.

Visos 4 dėžės siunčiamos tautiečiams į Vokietiją per Vasario 16 Gimnaziją. Jau gautas išvežimo leidimas. Pakrovimo ir kitų nemalumus atlikti pavesta ekspeditoriui, kuris praneša, jog pakdraus į laivą, plaukiantį į Bremen apie š. m. gruodžio 12 dieną.

Iš surinktų daiktų taip pat buvo sušelpiti per Moterų Sekciją du Adelaidės ligoninėse jau ilgesnį laiką gulintieji lietuviai ligoniai ir vienos pašalpos reikalingos šeimos vaikai.

Suaukotojų daiktų suvestinį sąrašą, o taip pat ir aukotojų sąrašą, kaip buvo reikalaujama, pasiuntė Krašto Valdybai. Kadangi turime skaitytis su vieta laikraštyje, neišvardinsime ilgo aukotojų sąrašo. Aukotojų viso 84 asmenys. Be to, keletas asmenų yra įteikę pakietus, bet nepranešę pavardžių. Piniškais aukotojų V. Gerdauskas £5, V. Morkys £1 ir V. Kasperaitis £1.

Visa siunta vertinama apie £400. Visiems aukotojams, rinkėjams ir pagelbininkams tariame širdingą lietuvišką acū. Šiuo skelbime pirmąjį Rūbų Vajų baigtu. 1953 metų pradžioje numatome praveisti antrąjį Rūbų Vajų **ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba**

"STOP GENOCIDE!"

Panešame AL Adelaidės Skaitytojams, kad spaudos kioske (šv. Juozapo bažnyčios salėje) galima gauti "Stop Genocide" ženklelių, kurie lipinami propagandiniams motyvais ant siunčiamos korespondencijos. Kaina 4 pensai už vieną ženklelį. Prašome paremti šios rūšies antikomunistinę propagandą.
AL Leidykla

D Ė K O J A

Min. B. K. Balutis (Londone) ir Vykd. Tarybos pirm. K. Zalkauskas atsiuntė Sydnėje Apyl. V-bos pirm. S. Pačėsos vardu padėkas už sveikinimus Rugsėjo 8-tosios progą. Ministras Balutis, tarp kit-ko, rašo: Pas jus šiuo laiku pavasaris, pas mus — ruduo. Bet visų lietuvių širdyse, kur jie bebūtų, niekuomet tenebūna, Lietuvos atžvilgiu "žiemos" ... Visados jų mylėjime vasaros karščiui, kuriame turės sutrupėti ir tie pančiai, kurie šiandien ją laiko surakinę."

NEPAKANKAMA MĖSOS PRODUKCIJA

Zemės ūkio departamento direktorius dr. A. R. Callagher pareiškė, kad jeigu Australija nepakels mėsos ūkio produkcijos, tai po penketos metų Australijai truks mėsos, nekalbant apie jos exportą.

Skaityt, kad Australijos gyventojų skaičius pakils vienu milijonu per sekančius keturis metus, mėsos produkcija turėtų būti pakelta 31.000 tonų kiekvienais metais, kad išvengtų jos trūkumo.

LIUKSUSINIS TRAUKINYS

Prieš keletą savaičių vienas iš moderniausių pasaulio traukinių padarė savo pirmą kelionę tarp Port-Pirie (S.A.) ir Kalgoorlie (W.A.). Traukinys susideda iš 18 liuksusinių vagonų, kurie yra pritaisyti ant spyruoklių, kad išvengtų kratyimo važiuojant 160 km greičiu ir valandą. Traukinys buvo pagamintas Vokietijoje.

Prašomas atsilepti **JONAS MILIAUSKAS**, gim. 1907 m., kilęs iš Raseinių apskr., Kelmės val. Ieško Juozas Šimkevičius, 2049 W. Pierce ave., Chicago 22, Ill., USA.

PASIKEITĖ ADRESAS MŪSŲ ATSTOVO CANBERROJE.

Informuojame, kad mūsų Leidyklos atstovo Canberroje, p. V. Balsio, pasikeitė adresas ir yra toks: V. Balsys, 12 Loftus St., Canberra.

ISPERKAMI MUSŲ PASKOLOS LAKŠTAI

Lapkričio 30 dieną burtu keliu išėjo į tiražą visi mūsų lakštai, kurie batigiasi skaičiais

1, 7 ir 9.
(Pavyzdžiui: 1, 11... 201...; 7, 17... 497...; 9, 19... 699 ir t. t.)

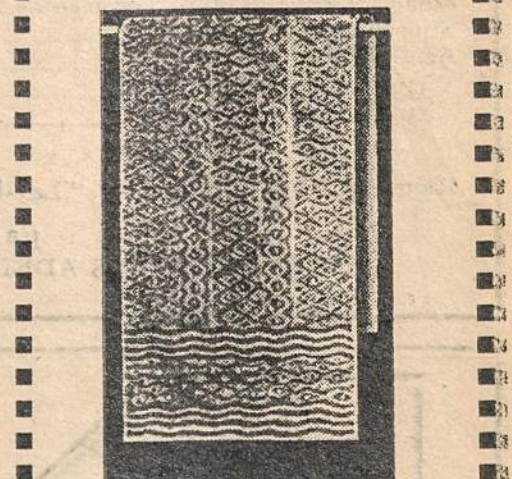
Šie paskolos lakštai priimami į prenumeratą, apmokėjimui už knygas arba apmokami grynais pinigais juos patiekus.

AL Leidykla
Adelaide, 1952 m. lapkričio 30 d.

"ŠVIESOS" NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Sambūris "Šviesa" Sydney sk. š. m. gruodžio mėn. 31 d. Milson's Point Enni Rd. 12-14 ruošia Naujų Metų sutikimą. Kadangi vietų skaičius yra labai ribotas, tad Naujų Metų sutikime galės dalyvauti tik nariai ir jų svečiai.

Valdybai labai svarbu iš anksto žinoti dalyvaujančių asmenų skaičių, todėl prašome visus narius, norinčius bendrai Naujus Metus sutikti, ne vėliau š. m. gruodžio mėn. 13 d. apie tai painformuoti bet kuri valdybos narį.
Skyriaus Valdyba

DIDELI "DICKIES" ranksluosciai

Žinomi australiški ranksluosciai, mėlynos, geltonos ir žalios spalvos. Puikiai įsiurbia vandenį.
TIK 8/11

Peopletores Ltd.
GOUGER ST. ADELAIDE
Prie pat Centrinio turgaus